

EBA/GL/2018/03

19 juli 2018

Herziene richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (*supervisory review and evaluation process – SREP*) en stresstests voor toezichtdoeleinden, tot wijziging van EBA/GL/2014/13 van 19 december 2014

1. Nalevings- en rapportageverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 spannen bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste in om aan die richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportagevereisten

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 stellen bevoegde autoriteiten EBA voor ([01.04.2019]) ervan in kennis of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die op die datum niet hebben gereageerd, worden door EBA geacht niet aan de richtsnoeren te voldoen. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website te versturen naar compliance@eba.europa.eu onder vermelding van "EBA/GL/2018/03". Kennisgevingen worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving moet eveneens aan EBA worden gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op de EBA-website bekendgemaakt.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp en toepassingsgebied

Onderwerp

5. Deze richtsnoeren wijzigen de richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder van 19 december 2014 (EBA/GL/2014/13, hierna "de richtsnoeren" genoemd).
6. Bepalingen uit de richtsnoeren die niet worden gewijzigd door deze richtsnoeren blijven van kracht en van toepassing.

Toepassingsdatum

7. Deze richtsnoeren gelden vanaf 01.01.2019

3. Wijzigingen aan de richtsnoeren inzake gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (*supervisory review and evaluation process - SREP*)

(1). Aan de titel van de richtsnoeren wordt de woordgroep "en stresstests voor toezichtdoeleinden" toegevoegd.

(2). Aan het einde van paragraaf 1 van de richtsnoeren wordt de volgende zin toegevoegd:

"Daarnaast zijn deze richtsnoeren bedoeld om gemeenschappelijke methoden aan te bieden voor gebruik door bevoegde autoriteiten bij het uitvoeren van stresstests voor toezichtdoeleinden in het kader van SREP zoals vermeld in artikel 100, lid 2, van Richtlijn 2013/36/EU."

(3). De volgende zin wordt toegevoegd aan paragraaf 2 van de richtsnoeren:

"Deze richtsnoeren definiëren geen methoden voor de stresstests uitgevoerd door EBA in samenwerking met andere bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 22 van Verordening (EU) nr. 1093/2010. Zij beschrijven echter het scala aan stresstests en helpen om de gepaste context te bepalen voor het overwegen van toekomstige EBA-stresstests als onderdeel van de reeks stresstests voor toezichtdoeleinden."

(4). Paragraaf 3 van de richtsnoeren wordt als volgt gewijzigd:

a. Het volgende wordt ingevoegd voor de eerste zin:

Tenzij anders vermeld, hebben de in Verordening (EU) nr. 575/2013, Richtlijn 2013/36/EU, Richtlijn 2014/59/EU of de EBA-richtsnoeren voor stresstests voor instellingen gebruikte en gedefinieerde termen dezelfde betekenis in de richtsnoeren."

b. Na de definitie van "kapitaalbuffervereisten" wordt de volgende definitie ingevoegd:

""consoliderende instelling": een instelling die verplicht is te voldoen aan de prudentiële vereisten op basis van de geconsolideerde situatie, overeenkomstig deel één, titel II, hoofdstuk 2, van Verordening (EU) nr. 575/2013."

c. De definitie van "ICT-risico (informatie- en communicatietechnologie)" wordt vervangen door de volgende:

""ICT-risico (informatie- en communicatietechnologie)": het risico van verliezen als gevolg van inbreuken op de geheimhouding, falende integriteit van systemen en data,

- ongeschiktheid of onbeschikbaarheid van systemen en data, of onvermogen om IT aan te passen binnen een redelijke termijn en met redelijke kosten wanneer de omgeving of de bedrijfsvereisten veranderen ("agility")."
- d. Na de definitie van "totale SREP-score" worden de volgende twee definities ingevoegd:
 - i. "pijler 2-richtsnoer (*Pillar 2 guidance* - P2G)": het niveau en de kwaliteit van eigen middelen waarover de instelling wordt verwacht te beschikken bovenop haar totale kapitaalvereiste, bepaald overeenkomstig de criteria vermeld in deze richtsnoeren."
 - ii. "pijler 2-vereisten (*Pillar 2 requirements* -P2R)" of "additionele eigenvermogensvereisten" verwijst naar de additionele eigenvermogensvereisten opgelegd overeenkomstig artikel 104, lid 1, onder a), van Richtlijn 2013/36/EU."
 - e. Na de definitie van "risicobereidheid" wordt de volgende definitie ingevoegd:

"risicoscore: de numerieke uitdrukking die de evaluatie door de toezichthouder samenvat van een afzonderlijk risico voor kapitaal, liquiditeit en financiering die de waarschijnlijkheid weergeeft dat een risico aanzienlijke prudentiële gevolgen zal hebben voor de instelling (bijvoorbeeld een potentieel verlies) na de evaluatie van het risicobeheer en de risicobeheersing en voorafgaand aan de overweging van de bekwaamheid van de instelling om het risico te beperken door middel van beschikbaar kapitaal of liquide middelen."
 - f. Na de definitie van "niet-afgedekte kredietnemers" wordt de volgende definitie ingevoegd:

"levensvatbaarheidsscore": de numerieke uitdrukking die de evaluatie door de toezichthouder samenvat van een SREP-element en die het risico voor de levensvatbaarheid van de instelling aanduidt op basis van het geëvalueerde SREP-element."

(5). In paragraaf 9 van de richtsnoeren wordt de formulering "die ook zijn samengevat in figuur 1" geschrapt en wordt figuur 1 verwijderd.

(6). Paragraaf 26 van de richtsnoeren wordt vervangen door:

"Bevoegde autoriteiten moeten risico- en levensvatbaarheidsscores toekennen om de resultaten van de evaluatie van diverse risicocategorieën en elementen in het SREP-kader samen te vatten. De volgende paragrafen beschrijven de algemene benadering van de scorebepaling die meer in detail wordt beschreven in de titels die betrekking hebben op een specifiek element."

(7). De volgende paragrafen worden ingevoegd na paragraaf 26 van de richtsnoeren:

"26a. Bevoegde autoriteiten kennen risicoscores toe aan individuele risico's voor het kapitaal overeenkomstig de criteria vermeld in titel 6, en scores voor risico's voor liquiditeit en financiering overeenkomstig de criteria vermeld in titel 8. Deze scores geven de waarschijnlijkheid weer dat een risico aanzienlijke prudentiële gevolgen zal hebben voor de instelling (bijvoorbeeld een potentieel verlies), voorafgaand aan de overweging van de bekwaamheid van de instelling om het risico te beperken door middel van beschikbaar kapitaal of liquide middelen."

26b. Bevoegde autoriteiten kennen afzonderlijke scores toe om het risiconiveau voor de levensvatbaarheid van de instelling samen te vatten op basis van de resultaten van de evaluatie van de vier SREP-elementen:

- i. bedrijfsmodel en strategie, overeenkomstig de criteria vermeld in titel 4;
- ii. interne governance en instellingsbrede risicobeheersing, overeenkomstig de criteria vermeld in titel 5;
- iii. toereikendheid van het kapitaal, overeenkomstig de criteria vermeld in titel 7; en
- iv. toereikendheid van de liquiditeit, overeenkomstig de criteria vermeld in titel 9.

26c. Voor de toereikendheid van het kapitaal en de liquiditeit vertegenwoordigen deze scores het standpunt van de toezichthouder over de capaciteit van het kapitaal en de liquide middelen van de instelling om de afzonderlijke risico's voor kapitaal en liquiditeit en financiering te beperken/te dekken, zoals vermeld in titels 6 en 8, en/of andere elementen waarvoor bijkomend eigen vermogen werd bepaald zoals vermeld in titel 7.

26d. Bevoegde autoriteiten kennen ook een totale SREP-score toe overeenkomstig de criteria vermeld in titel 10. Deze score moet worden toegekend op basis van het oordeel van de toezichthouder en vertegenwoordigt het standpunt van de toezichthouder over de totale levensvatbaarheid van de instelling op basis van het totale standpunt over de bedreigingen voor de levensvatbaarheid op basis van de vier SREP-elementen (bedrijfsmodel en -strategie, interne governance en instellingsbrede risicobeheersing, toereikendheid van het kapitaal en toereikendheid van de liquiditeit), rekening houdende met de resultaten van de evaluatie van de afzonderlijke risico's voor kapitaal, liquiditeit en financiering."

(8). De eerste zin van paragraaf 28 van de richtsnoeren wordt vervangen door:

"Bij het beoordelen van de afzonderlijke SREP-elementen gebruiken bevoegde autoriteiten een reeks scores gaande van 1 (laag risico), 2 (laag tot gemiddeld risico), 3 (gemiddeld tot hoog risico) en 4 (hoog risico), die het standpunt van de toezichthouder weergeven op basis van de relevante scoretabellen in elke titel die betrekking heeft op een specifiek element."

(9). Paragraaf 29 van de richtsnoeren wordt vervangen door:

"Bij de tenuitvoerlegging van de richtsnoeren kunnen bevoegde autoriteiten samenvoegingsmethoden hanteren voor het samenvoegen van afzonderlijke risico's voor kapitaal, liquiditeit en financiering. Voor interne doeleinden, zoals de planning van middelen, kunnen bevoegde autoriteiten ook gedetailleerdere scores hanteren, mits het algehele kader voor het toekennen van scores vermeld in deze richtsnoeren wordt nageleefd."

(10). Na paragraaf 29 van de richtsnoeren wordt de volgende ondertitel toegevoegd:

"2.2.1 Risicoscores".

(11). Paragraaf 30 van de richtsnoeren wordt vervangen door:

"Bevoegde autoriteiten dragen er zorg voor dat zij door het toekennen van scores aan afzonderlijke risico's voor kapitaal, liquiditeit en financiering een indicatie geven van de potentiële prudentiële impact van het risico voor de instelling (bijvoorbeeld een potentieel verlies), nadat zij de kwaliteit van de risicobeheersingsmaatregelen ter vermindering van deze impact (bijvoorbeeld restrisico) in overweging hebben genomen, maar alvorens het kapitaal of de liquide middelen in overweging te nemen."

(12). De volgende paragrafen worden ingevoegd na paragraaf 30 van de richtsnoeren:

"36. Bevoegde autoriteiten bepalen de risicoscore voornamelijk op basis van een evaluatie van het inherente risico, maar zij moeten ook rekening houden met overwegingen inzake risicobeheer en beheersingsmaatregelen. Vooral de toereikendheid van het beheer en de beheersingsmaatregelen kan het risico op een aanzienlijke prudentiële impact verhogen of in sommige gevallen verminderen (met name overwegingen over inherente risico's kunnen het risiconiveau onder- of overschatten afhankelijk van de toereikendheid van het beheer en de beheersingsmaatregelen). De evaluatie van het inherente risico en de toereikendheid van het beheer en de beheersingsmaatregelen moet gebeuren rekening houdende met de overwegingen vermeld in tabellen 4 tot 7 en 9 en 10."

"37. Bij de toepassing van deze richtsnoeren kunnen bevoegde autoriteiten verschillende methoden gebruiken om afzonderlijke risicoscores te bepalen. Aan de inherente risiconiveaus en de kwaliteit van het risicobeheer en de beheersingsmaatregelen kunnen afzonderlijke scores (die resulteren in een tussentijdse en een eindscore) en een totaalscore worden toegekend."

(13). Volgende ondertitel wordt toegevoegd voor paragraaf 31 van de richtsnoeren:

"2.2.2. Levensvatbaarheidsscores".

(14). Paragraaf 31 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

"Bevoegde autoriteiten dragen er zorg voor dat met het toekennen van scores aan het bedrijfsmodel, de interne governance en instellingsbrede risicobeheersing, de toereikendheid van het kapitaal en de toereikendheid van de liquiditeit de volgende doelen worden bereikt:

- i. een indicatie geven van de risico's die de beoordeelde SREP-elementen, gegeven hun afzonderlijke risicobeoordelingen zoals vermeld in titels 4, 5, 7 en 9, opleveren voor de levensvatbaarheid van de instelling;
- ii. een indicatie geven van de waarschijnlijkheid dat toezichtmaatregelen noodzakelijk kunnen zijn om punten van zorg aan te pakken overeenkomstig de criteria vermeld in titel 10²;
- iii. fungeren als een trigger voor de beslissing of vroegtijdige interventie maatregelen³ nodig zijn overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige interventie maatregelen; en

² Ongeacht de score voor de toereikendheid van het kapitaal, moeten additionele eigenvermogensvereisten worden opgelegd zoals vermeld in titel 7 en titel 10.3.

³ EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige interventie maatregelen ([EBA/GL/2015/03](https://www.eba.europa.eu/en/press-rels/2015/03)).

iv. helpen bij het prioriteren en bij de planning van toezichtmiddelen en het stellen van prioriteiten in het programma voor onderzoek door de toezichthouder."

(15). Na paragraaf 31 van de richtsnoeren wordt de volgende ondertitel toegevoegd:

"2.2.3 Totale SREP-scores".

(16). Paragraaf 32 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

"Bevoegde autoriteiten dragen er zorg voor dat met het toekennen van de totale SREP-score op basis van de totaalvisie op de bedreigingen voor de vier SREP-elementen de volgende doelen worden bereikt:

- i. een indicatie geven van de algehele levensvatbaarheid van de instelling;
- ii. en of de instelling "faalt of waarschijnlijk zal falen" in de betekenis van artikel 32 van Richtlijn 2014/59/EU;
- iii. een indicatie geven van de waarschijnlijkheid dat toezichtmaatregelen noodzakelijk kunnen zijn om punten van zorg aan te pakken overeenkomstig de criteria vermeld in titel 10;
- iv. fungeren als een trigger voor de beslissing of vroegtijdige interventie maatregelen nodig zijn overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake triggers voor het gebruik van vroegtijdige interventie maatregelen; en
- v. helpen bij het prioriteren en bij de planning van toezichtmiddelen en het stellen van prioriteiten in het programma voor onderzoek door de toezichthouder."

(17). In paragraaf 33 van de richtsnoeren wordt het woord "algehele" in hoofdletters geschreven.

(18). In paragraaf 37 van de richtsnoeren wordt "directie" gedefinieerd als "zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 1, onder 9), van Richtlijn 2013/36/EU", en wordt in de Engelse versie het woord "particulary" vervangen door "particularly".

(19). In paragraaf 80 van de richtsnoeren wordt het woord "levensvatbaarheids" toegevoegd voor het woord "score".

(20). Tabel 2 van de richtsnoeren wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de eerste rij worden de woorden "geen waarneembaar risico" vervangen door "laag risiconiveau".
- b. In de tweede rij wordt het woord "enig" vervangen door "een middelgroot tot laag".
- c. In de derde rij worden de woorden "tot hoog" toegevoegd na "middelgroot".

(21). Titel 5 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

Titel 5. Beoordeling van de interne governance en instellingsbrede risicobeheersing

5.1 Algemene overwegingen

88. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de regelingen voor interne governance van een instelling al dan niet toereikend en geschikt zijn voor het risicoprofiel, het bedrijfsmodel, de aard, de omvang en de complexiteit van de instelling. Zij identificeren in hoeverre de instelling de toepasselijke EU-vereisten voor degelijke regelingen voor interne governance naleeft. Bevoegde autoriteiten beoordelen vooral of de regelingen voor interne governance een degelijk risicobeheer garanderen en gepaste interne risicobeheersing omvatten. Bevoegde autoriteiten stellen vast of slechte regelingen voor interne governance en de potentiële impact daarvan op de duurzaamheid van de instelling wezenlijke risico's inhouden.
89. Voor SREP omvat de beoordeling van de interne governance en instellingsbrede risicobeheersing de volgende gebieden:
- a. het algehele kader voor interne governance;
 - b. de samenstelling, organisatie en het functioneren van het leidinggevend orgaan en zijn eventuele comités;
 - c. bedrijfscultuur en risicocultuur;
 - d. beloningsbeleid en beloningspraktijken;
 - e. het interne controlekader, inclusief een duidelijke organisatiestructuur en goed functionerende onafhankelijke functies voor intern risicobeheer, compliance en audit;
 - f. het risicobeheerkader, inclusief toereikendheid van het interne kapitaal (Icaap), toereikendheid van de interne liquiditeit (Ilaap) en procedures voor de goedkeuring van nieuwe producten (NPAP);
 - g. administratieve en boekhoudkundige procedures;
 - h. uitbestedingsovereenkomsten;
 - i. informatiesystemen en bedrijfscontinuïteit; en

j. de consistentie en geloofwaardigheid van herstelplannen.

90. De beoordeling van interne governance dient als input voor de beoordeling van het risicobeheer en de risicobeheersing in de titels 6 en 8, en de beoordeling van het Icaap en Ilaap in de SREP-kapitaalbeoordeling (titel 7) en de SREP-liquiditeitsbeoordeling (titel 9). Op dezelfde wijze dient een analyse per afzonderlijk risico van Icaap-berekeningen/kapitaalschattingen die worden getoetst overeenkomstig titel 7, evenals eventueel daar geconstateerde tekortkomingen, als input voor de beoordeling van het algehele Icaap-kader in deze titel.

5.2 Het algehele kader voor interne governance

91. In overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake interne governance, de gezamenlijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie, en de EBA-richtsnoeren inzake de openbaarmakingsvereisten⁴, moet de beoordeling van het kader voor interne governance door bevoegde autoriteiten een beoordeling omvatten van de vraag of de instelling ten minste aantoon:
- a. dat de taken van het leidinggevend orgaan duidelijk omschreven zijn, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de taken van de bestuursfunctie (uitvoerend) en die van de toezichhoudende functie (niet-uitvoerend), en dat gepaste governanceregelingen ten uitvoer werden gelegd;
 - b. dat zij een robuuste, transparante organisatiestructuur met duidelijk gedefinieerde verantwoordelijkheden heeft, inclusief voor het leidinggevend orgaan en zijn comités;
 - c. dat het leidinggevend orgaan een bedrijfs- en risicostrategie heeft opgesteld en de uitvoering daarvan heeft gegarandeerd, inclusief de bepaling van de risicobereidheid van de instelling, op individuele en geconsolideerde basis, met de gepaste betrokkenheid van het leidinggevend orgaan in zijn toezichhoudende functie;
 - d. dat het risicobeleid en de uitvoering ervan, inclusief communicatie en opleiding, geschikt zijn;
 - e. dat een selectie- en geschiktheidsbeoordelingsproces voor medewerkers met een sleutelfunctie werd toegepast;

⁴ EBA-richtsnoeren inzake interne governance ([EBA/GL/2017/11](#)), gezamenlijke ESMA- en [EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie \(EBA/GL/2017/12\)](#) en [EBA-richtsnoeren inzake de openbaarmakingsvereisten van deel acht van Verordening \(EU\) nr. 575/2013 \(EBA/GL/2016/11\)](#).

- f. dat een toereikend en doeltreffend kader voor interne governance en interne controle werd toegepast, met een heldere organisatiestructuur en goed functionerende onafhankelijke interne risicobeheers-, nalevings- en auditfuncties met voldoende gezag, status en middelen om hun functies te vervullen;
- g. dat een beloningsbeleid en beloningspraktijken werden toegepast die in overeenstemming zijn met de beginselen die worden uiteengezet in de artikelen 92 tot en met 95 van Richtlijn 2013/36/EU en de EBA-richtsnoeren betreffende een beheerst beloningsbeleid overeenkomstig artikel 74, lid 3, en artikel 75, lid 2, van Richtlijn 2013/36/EU⁵;
- h. dat regelingen die zijn gericht op het waarborgen van de integriteit van de systemen voor boekhoudkundige en financiële verslaglegging, met inbegrip van de financiële en operationele controle en de naleving van de wetgeving en de toepasselijke normen, werden toegepast.
- i. dat een uitbestedingsbeleid en -strategie werden toegepast waarin rekening wordt gehouden met de gevolgen van de uitbesteding van de activiteiten van de instelling en de risico's waaraan zij is blootgesteld⁷;
- j. dat het kader voor interne governance wordt opgesteld, onder toezicht gehouden en regelmatig wordt beoordeeld door het leidinggevend orgaan; en
- k. dat het kader voor interne governance transparant is voor stakeholders, inclusief aandeelhouders.

5.3 Organisatie en functioneren van het leidinggevend orgaan

- 92. Overeenkomstig artikelen 74 en 91, lid 12 van Richtlijn 2013/36/EU en de EBA-richtsnoeren inzake interne governance en de gezamenlijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie, beoordelen bevoegde autoriteiten of:
 - a. regelingen met het doel de individuele en collectieve geschiktheid van het leidinggevend orgaan en de individuele geschiktheid van medewerkers met een sleutelfunctie te garanderen, effectief worden toegepast en uitgevoerd bij de aanstelling, in geval van wezenlijke wijzigingen (bijvoorbeeld die een impact hebben op de voorwaarden die werden beoordeeld in het kader van de initiële

⁵ EBA-richtsnoeren betreffende een beheerst beloningsbeleid ([EBA/GL/2015/22](#)).

⁷ [CEBT-richtsnoeren voor uitbesteding](#), gepubliceerd op 14.12.2006; de CEBT-richtsnoeren zullen worden bijgewerkt en vervangen door de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

- geschiktheidsbeoordeling), en op continue basis, inclusief kennisgeving aan de relevante bevoegde autoriteiten ⁸;
- b. de samenstelling en de opvolgingsplanning van het leidinggevend orgaan geschikt zijn en het orgaan het gepaste aantal leden heeft;
 - c. rekening werd gehouden met diversiteit bij de rekrutering van leden van het leidinggevend orgaan;
 - d. er doeltreffende interactie bestaat tussen de directie en de toezichhoudende functies van het leidinggevend orgaan;
 - e. het leidinggevend orgaan in zijn bestuursfunctie de onderneming op gepaste wijze leidt en in zijn functie van toezichthouder toeziet op de besluitvorming en acties van de directie en deze opvolgt;
 - f. de leden onafhankelijk handelen;
 - g. de leden van het leidinggevend orgaan voldoende tijd besteden om hun functies uit te oefenen;
 - h. de beperking op het aantal bestuursfuncties voor significante instellingen zoals vermeld in artikel 91(3) van Richtlijn 2013/36/EU wordt nageleefd;
 - i. er passende praktijken en procedures voor interne governance bestaan voor het leidinggevend orgaan en zijn eventuele comités; en
 - j. het leidinggevend orgaan, in zijn bestuursfunctie en zijn functie van toezichthouder, en het eventuele risicocomité, gepaste toegang hebben tot informatie over de risicosituatie van de instelling.

5.4 Bedrijfs- en risicocultuur

- 93. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een gepaste en transparante bedrijfsstructuur heeft die "geschikt is voor het doel", evenals een goede en uitvoerige bedrijfs- en risicostructuur die toereikend is voor de aard, de schaal en de complexiteit van de inherente risico's binnen het bedrijfsmodel en de activiteiten van de instelling en die aansluit op de risicobereidheid van de instelling.
- 94. In overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake interne governance beoordelen bevoegde autoriteiten of:

⁸ Zie ook de gezamenlijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie ([ESMA/2016/1529](#)).

- a. het leidinggevend orgaan de juridische, organisatie- en operationele structuur van de instelling kent en begrijpt ("ken uw structuur") en ervoor zorgt dat die structuur aansluit op de goedgekeurde bedrijfs- en risicostrategie en de risicobereidheid;
- b. instellingen geen ondoorzichtige of nodeloos complexe structuren hebben opgezet zonder duidelijk economische basis of wettelijke doeleinden, en het leidinggevend orgaan deze opgezette structuren, hun doel en de bijbehorende risico's begrijpt en garandeert dat de functies voor interne risicobeheersing op gepaste wijze worden ingezet;
- c. instellingen een geïntegreerde en instellingsbrede risicocultuur hebben ontwikkeld die berust op volledig inzicht in en een holistisch perspectief op de risico's die zij lopen en de manier waarop zij deze risico's beheren met inachtneming van de risicobereidheid van de instelling;
- d. de ethische bedrijfs- en risicocultuur van de instelling een omgeving creëert waarin mensen zich voldoende kritisch opstellen en waarin wordt bevorderd dat bij besluitvormingsprocessen een reeks verschillende standpunten worden gehoord (bijvoorbeeld door onafhankelijke leden op te nemen in de comités van het leidinggevend orgaan);
- e. instellingen onafhankelijke processen en procedures voor klokkenluiders ten uitvoer hebben gelegd;
- f. instellingen belangenconflicten op instellingsniveau gepast beheren en een beleid inzake belangenconflicten voor het personeel hebben opgezet om conflicten tussen de persoonlijke belangen van het personeel en het belang van de instelling te beheren; en
- g. strategieën, bedrijfswaarden, de gedragscode en andere beleidslijnen duidelijk, sterk en doeltreffend worden gecommuniceerd naar alle relevante medewerkers en de risicocultuur op alle niveaus binnen de instelling aanwezig is.

5.5 Beloningsbeleid en -praktijken

95. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling beschikt over een beloningsbeleid en beloningspraktijken als vastgelegd in de artikelen 92 tot 95 van Richtlijn 2013/36/EU voor personeelsleden met professionele activiteiten die een wezenlijke impact hebben op het risicoprofiel van de instelling, evenals een gepast beloningsbeleid voor al het personeel. Overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake interne governance en de EBA-richtsnoeren betreffende een beheerst beloningsbeleid⁹ beoordelen bevoegde autoriteiten of:

⁹ EBA-richtsnoeren betreffende een beheerst beloningsbeleid ([EBA/GL/2015/22](#)).

- a. het beloningsbeleid in overeenstemming is met de bedrijfs- en risicostrategieën van de instelling, de bedrijfscultuur en bedrijfswaarden, de langetermijnbelangen van de instelling en de maatregelen genomen om belangenconflicten te vermijden, het nemen van buitensporige risico's niet aanmoedigt en wordt in stand gehouden, goedgekeurd en onder toezicht wordt gehouden door het leidinggevend orgaan;
- b. medewerkers van wie de professionele activiteiten een wezenlijke impact hebben op het risicoprofiel van de instelling (geïdentificeerde medewerkers), op passende wijze worden geïdentificeerd en of Verordening (EU) nr. 604/2014 naar behoren wordt toegepast, in het bijzonder wat betreft:
 - i. de toepassing van de kwalitatieve en kwantitatieve criteria voor de identificatie van medewerkers; en
 - ii. de bepalingen voor de uitsluiting van medewerkers die alleen worden geïdentificeerd op grond van de kwantitatieve criteria die zijn vastgelegd in artikel 4 van Verordening (EU) nr. 604/2014;
- c. de combinatie van variabele en vaste beloning passend is en de bepalingen over de beperking van de variabele component van de beloning tot 100 % van de vaste component van de beloning (200 % met goedkeuring van de aandeelhouders) worden nageleefd, en de variabele beloning niet wordt uitgekeerd via instrumenten of methoden die niet-naleving van Richtlijn 2013/36/EU of Verordening (EU) nr. 575/2013 in de hand werken.
- d. de variabele beloning voor geïdentificeerde medewerkers gebaseerd is op de prestaties, de vereisten met betrekking tot uitstel, behoud, uitbetaling in financiële instrumenten en de toepassing van malus en terugvordering worden gerespecteerd en de instelling geen instrumenten of praktijken gebruikt om de beloningsvereisten te omzeilen.

5.6 Het kader voor interne risicobeheersing

96. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een passend kader voor interne risicobeheersing heeft. Hierbij wordt ten minste beoordeeld of:
- a. de instelling beschikt over gepaste schriftelijke beleidslijnen voor interne risicobeheersing en een kader voor interne risicobeheersing ten uitvoer heeft gelegd binnen de businessunits en binnen onafhankelijke functies voor risicobeheersing;
 - b. er een duidelijk besluitvormingsproces voorhanden is met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden voor de tenuitvoerlegging van het kader voor interne risicobeheersing en de onderdelen ervan;

- c. er een adequate scheiding van taken is met betrekking tot onverenigbare activiteiten;
- d. alle onafhankelijke functies voor risicobeheersing doeltreffend zijn en beschikken over voldoende middelen, autoriteit en status om hun missie te vervullen, en direct toegang hebben tot het leidinggevend orgaan, inclusief zijn toezichthoudende functie;
- e. het kader voor interne risicobeheersing in alle onderdelen van de instelling ten uitvoer wordt gelegd, waarbij bedrijfs- en ondersteunende eenheden in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het tot stand brengen en onderhouden van gepaste procedures voor interne risicobeheersing en risicobeheer;
- f. de benodigde informatie wordt uitgewisseld op een wijze die waarborgt dat het leidinggevend orgaan, bedrijfsonderdeel en interne eenheid, waaronder elke functie voor interne risicobeheersing, in staat is zijn taken uit te voeren;
- g. de instelling beschikt over een beleid en proces voor de goedkeuring van nieuwe producten (NPAP), inclusief een proces voor wezenlijke veranderingen, met een duidelijk omschreven rol voor de onafhankelijke risicobeheers- en nalevingsfunctie, die zijn goedgekeurd door het leidinggevend orgaan; en
- h. de instelling de capaciteit om heeft risicorapporten te produceren en deze gebruikt voor managementdoeleinden, en of die risicorapporten:
 - i. accuraat, volledig, duidelijk en nuttig zijn, en
 - ii. In een passende frequentie worden opgesteld en verstrekt aan de relevante partijen; en
- i. auditaanbevelingen door de passende managementniveaus worden onderworpen aan een formele opvolgingsprocedure om de doeltreffende en tijdige omzetting ervan te waarborgen en rapporteren.

3.6.1 Interne auditfunctie

- 97. Overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake interne governance beoordelen bevoegde autoriteiten of de instelling een doeltreffende onafhankelijke interne auditfunctie heeft ingesteld:
 - a. die is opgezet in overeenstemming met nationale en internationale professionele normen;
 - b. waarvan het doel, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheid zijn vastgelegd in een mandaat dat de professionele normen erkent en is goedgekeurd door het leidinggevend orgaan;

- c. die over voldoende middelen en status beschikt om zijn taken te vervullen;
- d. waarvan de organisatorische onafhankelijkheid en de objectiviteit van de interne auditors worden beschermd, eveneens door een gepaste scheiding der taken, met een onafhankelijk hoofd met voldoende status, dat rechtstreeks toegang heeft tot en rechtstreeks rapporteert aan het leidinggevend orgaan;
- e. die de geschiktheid van het governancekader van de instelling beoordeelt, met inbegrip van het feit of het bestaande beleid en bestaande procedures adequaat blijven en voldoen aan de wettelijke vereisten en voorschriften, aan de beslissingen door het leidinggevend orgaan en aan de risicobereidheid en de strategie van de instelling;
- f. die beoordeelt of procedures correct en doeltreffend ten uitvoer worden gelegd (bijvoorbeeld naleving van vereisten voor de uitvoering van transacties, naleving van het risiconiveau dat daadwerkelijk overeenstemt met de risicobereidheid en de begrenzingen, enz.);
- g. die de toereikendheid, de kwaliteit en de doeltreffendheid beoordeelt van de controles die worden uitgevoerd door en van de verslaglegging die wordt gedaan door de diverse bedrijfsonderdelen en de risicobeheers- en nalevingsfuncties;
- h. die alle gebieden in het op risico gebaseerde auditplan voldoende dekt, inclusief Icaap, Ilaap en NPAP; en
- i. die vaststelt of de instelling het interne beleid en de relevante EU-wetgeving en de nationale uitvoeringswetgeving naleeft en eventuele afwijkingen daarvan aanpakt.

5.7 Het kader voor risicobeheer

98. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een passend kader voor risicobeheer en passende risicobeheerprocessen heeft opgesteld. Bevoegde autoriteiten toetsen ten minste:
- a. of het kader voor risicostrategie, risicobereidheid en risicobeheersing gepast is en ten uitvoer werd gelegd op afzonderlijke en geconsolideerde basis;
 - b. de kaders voor Icaap en Ilaap;
 - c. de capaciteiten voor stresstests en resultaten;
 - d. of de instelling een onafhankelijke functie voor risicobeheer heeft uitgebouwd die de hele instelling dekt, die actief betrokken is bij het opstellen van de risicostrategie van de instelling en bij alle wezenlijke beslissingen over risicobeheer, en die alle relevante informatie over risico's bezorgt aan het leidinggevend orgaan en aan de businessunits;

- e. of de instelling beschikt over een hoofd van de functie voor risicobeheer met voldoende expertise, onafhankelijkheid en anciënniteit, en, indien nodig, rechtstreeks toegang heeft tot het leidinggevend orgaan in zijn toezichhoudende functie;
- f. of de onafhankelijke functie voor risicobeheer garandeert dat de instelling beschikt over gepaste processen voor risicobeheer, -beoordeling en -monitoring; en
- g. of de instelling beleidslijnen en procedures heeft opgezet met het oog op het identificeren, meten, opvolgen, verminderen en rapporteren van risico's en bijbehorende risicoconcentraties en of deze in overeenstemming zijn met de risicolimieten en de risicobereidheid van de instelling of worden goedgekeurd door het leidinggevend orgaan.

3.7.1 Kader en strategie voor risicobereidheid

- 99. Om het kader voor risicobereidheid te evalueren, houden bevoegde autoriteiten rekening met de mate waarin dit is ingebouwd in de algehele strategie van de instelling en hoe het deze beïnvloedt. Bevoegde autoriteiten beoordelen vooral of er gepaste en consequente verbanden bestaan tussen de bedrijfsstrategie, de risicostrategie, de risicobereidheid en het kader voor risicobeheer, en de kaders voor kapitaal- en liquiditeitsbeheer.
- 100. Om de risicostrategie, de risicobereidheid en het kader voor risicobeheer van een instelling te evalueren, beoordelen bevoegde autoriteiten of:
 - a. de verantwoordelijkheid van het leidinggevend orgaan met betrekking tot de risicostrategie, de risicobereidheid en het kader voor risicobeheer in de praktijk wordt uitgeoefend door op een gepaste manier te besturen en het overzicht te behouden;
 - b. de risicostrategie en de risicobereidheid rekening houden met alle wezenlijke risico's waaraan de instelling blootstaat en of zij risicobegrenzings-, -toleranties en -drempels bevatten;
 - c. de risicostrategie en de risicobereidheid consistent zijn en ten uitvoer worden gelegd;
 - d. het kader voor risicobereidheid toekomstgericht is en in overeenstemming is met de strategische planningshorizon en regelmatig wordt herzien;
 - e. de risicostrategie en de risicobereidheid naar behoren rekening houden met de risicotolerantie en de financiële middelen van de instelling (d.w.z. de risicobereidheid moet in overeenstemming zijn met de vereisten van de

toezichthouder op het vlak van eigen vermogen en liquiditeit en met andere maatregelen en vereisten van de toezichthouder); en

- f. de verklaring omtrent de risicostrategie en de risicobereidheid schriftelijk gedocumenteerd is en of er bewijzen zijn dat deze werd gecommuniceerd aan het personeel van de instelling.

3.7.2 Icaap- en Ilaap-kaders

- 101. Bevoegde autoriteiten toetsen periodiek het Icaap en het Ilaap van de instellingen op basis van de informatie die bij de instellingen wordt ingezameld krachtens de EBA-richtsnoeren inzake verzamelde Icaap- en Ilaap-informatie met het oog op het SREP¹⁰ en bepalen (1) de deugdelijkheid, (2) de doeltreffendheid en (3) de volledigheid krachtens de criteria gedefinieerd in dit hoofdstuk. Bevoegde autoriteiten beoordelen ook hoe het Icaap en het Ilaap zijn geïntegreerd in het totale risicobeheer en in de strategische beheerspraktijken, met inbegrip van kapitaal- en liquiditeitsplanning.
- 102. Deze beoordelingen worden mede gebruikt voor de vaststelling van additionele eigenvermogensvereisten en voor de beoordeling van de toereikendheid van het kapitaal zoals uiteengezet in titel 7, evenals voor de beoordeling van de toereikendheid van de liquiditeit zoals uiteengezet in titel 9.

Deugdelijkheid van het Icaap en Ilaap

- 103. Om de deugdelijkheid van het Icaap en Ilaap te beoordelen, stellen bevoegde autoriteiten vast of het beleid, de processen, de inputs en de modellen waaruit het Icaap en Ilaap bestaan, evenredig zijn met de aard, de schaal en de complexiteit van de activiteiten van de instelling. Hiertoe beoordelen bevoegde autoriteiten of het Icaap en Ilaap geschikt zijn voor het beoordelen en handhaven van een adequaat niveau van intern kapitaal en liquiditeit voor het dekken van risico's waaraan de instelling is blootgesteld of mogelijk zou worden blootgesteld, en om zakelijke beslissingen te nemen (bijvoorbeeld voor de toewijzing van kapitaal in het kader van het bedrijfsplan), ook onder stressomstandigheden overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake stresstests van instellingen¹¹.
- 104. Bij de beoordeling van de deugdelijkheid van het Icaap en Ilaap evalueren bevoegde autoriteiten, voor zover relevant:
 - a. of door instellingen toegepaste methoden en aannames geschikt zijn en consistent zijn over verschillende risico's heen, of ze zijn gebaseerd op betrouwbare empirische inputgegevens, gebruik maken van robuust gekalibreerde parameters

¹⁰ EBA-richtsnoeren inzake verzamelde Icaap- en Ilaap-informatie met het oog op het SREP ([EBA/GL/2016/10](#)).

¹¹ [EBA-richtsnoeren inzake stresstests van instellingen](#).

- en op gelijke wijze worden toegepast voor risicometingen en kapitaal- en liquiditeitsbeheer;
- b. of het vertrouwensniveau in overeenstemming is met de risicobereidheid en of de interne diversificatieaannames het bedrijfsmodel en de risicostrategieën weerspiegelen;
 - c. of de bepaling en samenstelling van het beschikbare interne kapitaal of de beschikbare interne liquide middelen die door de instelling in aanmerking worden genomen voor het Icaap en Ilaap in overeenstemming zijn met de risico's die de instelling heeft gemeten en in aanmerking komen voor de berekening van eigen vermogen en liquiditeitsbuffers; en
 - d. of de verdeling/toewijzing van het beschikbare interne kapitaal en de beschikbare interne liquide middelen over/aan bedrijfsactiviteiten of rechtspersonen een goede weerspiegeling vormt van het risico waaraan elk van hen is of kan worden blootgesteld, en naar behoren rekening houdt met eventuele wettelijke of operationele beperkingen ten aanzien van de overdraagbaarheid van deze middelen.

Doeltreffendheid van het Icaap en het Ilaap

- 105. Bij de beoordeling van de doeltreffendheid van het Icaap en het Ilaap onderzoeken bevoegde autoriteiten het gebruik ervan bij het besluitvormings- en beheerproces op alle niveaus in de instelling (het vaststellen van grenzen, prestatiemeting, enz.). Bevoegde autoriteiten beoordelen hoe de instelling het Icaap en het Ilaap gebruikt bij haar risico-, kapitaal- en liquiditeitsbeheer (gebruikstest). Bij de beoordeling wordt gekeken naar de onderlinge verbanden en het onderling verbonden functioneren van het Icaap en het Ilaap met het risicobereidheidskader, het risicobeheer en het liquiditeits- en kapitaalbeheer, inclusief toekomstgerichte financieringsstrategieën, en of dit geschikt is voor het bedrijfsmodel en voor de complexiteit van de instelling.
- 106. Hiertoe beoordelen bevoegde autoriteiten of de instelling beschikt over beleidslijnen, procedures en instrumenten ten behoeve van:
 - a. een duidelijke identificatie van de functies en/of managementcomités die verantwoordelijk zijn voor de verschillende elementen van het Icaap en het Ilaap (bijvoorbeeld modellering en kwantificering, interne audit en validering, monitoring en rapportage, escalatie van problemen, enz.);
 - b. kapitaal- en liquiditeitsplanning: de berekening van kapitaal en liquide middelen op toekomstgerichte basis (waaronder in geraamde stressscenario's) in samenhang met de totale strategie of significante transacties;

- c. de toewijzing aan en monitoring van kapitaal en liquide middelen voor bedrijfsactiviteiten en soorten risico's (bijvoorbeeld risicobegrenzings die zijn gedefinieerd voor bedrijfsactiviteiten, entiteiten of afzonderlijke risico's, moeten in overeenstemming zijn met de doelstelling om de algehele toereikendheid van het interne kapitaal en de liquide middelen te waarborgen);
 - d. de regelmatige en tijdige rapportage betreffende de toereikendheid van kapitaal en liquiditeit aan de directie en het leidinggevend orgaan (met name de frequentie waarmee de risico's en de ontwikkeling van de omzet, bestaande interne buffers en het interne besluitvormingsproces worden gerapporteerd, dient toereikend te zijn om de directie van de instelling in staat te stellen corrigerende maatregelen te nemen voordat de toereikendheid van kapitaal of liquiditeit in gevaar komt); en
 - e. het informeren van de directie of het leidinggevend orgaan en de acties die zij ondernemen wanneer de bedrijfsstrategie en/of significante afzonderlijke transacties mogelijk niet in overeenstemming zijn met het Icaap en het beschikbare interne kapitaal (bijvoorbeeld de goedkeuring door de directie van een significante transactie wanneer die transactie waarschijnlijk een wezenlijk effect zal hebben op het beschikbare interne kapitaal) of met het Ilaap en de beschikbare interne liquide middelen.
107. Bevoegde autoriteiten beoordelen of het leidinggevend orgaan blijk geeft van voldoende betrokkenheid bij en kennis van het Icaap en het Ilaap en de uitkomsten daarvan. Zij beoordelen met name of het leidinggevend orgaan de Icaap- en Ilaap-kaders en -uitkomsten goedkeurt en waar relevant ook de uitkomsten van interne validering van het Icaap en het Ilaap.
108. Bevoegde autoriteiten beoordelen de mate waarin het Icaap en het Ilaap een toekomstgericht karakter hebben. Zij doen dit door te beoordelen in hoeverre het Icaap en het Ilaap in overeenstemming zijn met kapitaal- en liquiditeitsplannen en met strategische plannen.

Volledigheid van het Icaap en Ilaap

109. Bevoegde autoriteiten beoordelen in hoeverre het Icaap en het Ilaap de bedrijfsactiviteiten, rechtspersonen en risico's dekken waaraan de instelling is of zou kunnen worden blootgesteld, evenals de mate waarin het Icaap en het Ilaap voldoen aan wettelijke vereisten. Zij beoordelen met name:
- a. of het Icaap en het Ilaap ten aanzien van risico-identificatie en -beoordeling homogeen en evenredig worden toegepast voor alle relevante activiteiten en rechtspersonen van de instelling;

- b. of het Icaap en het Ilaap alle wezenlijke risico's dekken, ongeacht de vraag of het risico voortvloeit uit entiteiten die niet worden geconsolideerd (special-purpose vehicles (SPV's), special-purpose entities (SPE's)); en
- c. indien een entiteit andere regelingen of processen voor interne governance heeft dan de andere entiteiten in de groep, of deze afwijkingen gerechtvaardigd zijn (invoering van geavanceerde modellen door slechts een deel van de groep bijvoorbeeld kan gerechtvaardigd zijn omdat er voor sommige bedrijfsactiviteiten of rechtspersonen onvoldoende gegevens zijn om parameters te schatten, mits deze bedrijfsactiviteiten of rechtspersonen geen bron van risicoconcentratie voor de rest van de portefeuille vormen).

3.7.3 Beoordeling van de stresstests van de instellingen

- 110. Bevoegde autoriteiten beoordelen en evalueren de stresstestprogramma's van de instellingen en hun naleving van de vereisten uit de EBA-richtsnoeren inzake stresstests van instellingen, vooral in het kader van de beoordeling van stresstestprogramma's, governanceregelingen, data-infrastructuur, gebruik van stresstests in Icaap en Ilaap, en beheersmaatregelen zoals beschreven in titel 4 van deze richtsnoeren.
- 111. Bevoegde autoriteiten voeren een kwalitatieve beoordeling van de stresstestprogramma's uit, evenals een kwantitatieve beoordeling van de resultaten van de stresstests. Bevoegde autoriteiten houden rekening met de resultaten van de kwalitatieve en kwantitatieve beoordelingen, in combinatie met de resultaten van stresstests voor toezichtdoeleinden (zie titel 12), met het oog op de evaluatie van de toereikendheid van het kapitaal en de liquiditeit van de instelling en om de gepaste reactie door de toezichthouder op de vastgestelde afwijkingen te bepalen.
- 112. Daarnaast leveren de beoordelingen door de toezichthouder van de stresstests van de instellingen en de resultaten van diverse stresstests die door een instelling worden uitgevoerd in het kader van haar stresstestprogramma, input voor de beoordeling van diverse SREP-elementen, en in het bijzonder:
 - a. het identificeren van mogelijke kwetsbaarheden of zwakheden van het risicobeheer en de risicobeheersing voor afzonderlijke risicodomeinen. Deze worden gebruikt als aanvullende bron van informatie waarmee de bevoegde autoriteiten rekening moeten houden bij de beoordeling van afzonderlijke risico's voor het kapitaal waarnaar wordt verwezen in titel 6 van deze richtsnoeren, of van risico's voor de liquiditeit en financiering waarnaar wordt verwezen in titel 8 van deze richtsnoeren. Zo worden analyses van de gevoeligheid en de scenario's die worden uitgevoerd door een instelling bijvoorbeeld gebruikt om de gevoeligheid en de toereikendheid van de gebruikte modellen te beoordelen en de afzonderlijke risico's te kwantificeren.

- b. de identificatie van mogelijke afwijkingen in de algehele governanceregelingen of instellingsbrede risicobeheersing. Bevoegde autoriteiten moeten deze beschouwen als een bijkomende bron van informatie in het kader van de SREP-beoordeling van de interne governance en instellingsbrede risicobeheersing. De resultaten van de stresstests van een instelling kunnen verder ook worden gebruikt bij de beoordeling van de kapitaalplanning van de instelling, en in het bijzonder van het tijds kader daarvan.
- c. de kwantificering van specifieke kwantitatieve liquiditeitsvereisten in het kader van de beoordeling van de toereikendheid van de liquiditeit, vooral indien een bevoegde autoriteit geen specifieke toezichthoudende benchmarks voor liquiditeitsvereisten heeft ontwikkeld, of geen stresstests voor toezichtdoeleinden met het oog op liquiditeit toepast.

Kwalitatieve beoordeling van de stresstestprogramma's van instellingen

- 113. Om de kwalitatieve beoordeling te vergemakkelijken eisen bevoegde autoriteiten dat instellingen informatie verstrekken over de organisatie van hun stresstestprogramma met betrekking tot alle bovenvermelde aspecten. De informatie verstrekt door instellingen moet betrekking hebben op data-architectuur en IT-infrastructuur, governanceregelingen, methoden, scenario's, belangrijke aannames, resultaten en geplande beheersmaatregelen.
- 114. Bevoegde autoriteiten houden rekening met alle relevante bronnen van informatie over stresstestprogramma's en -methoden, inclusief de eigen interne beoordelingen van de instellingen en valideringen of evaluaties uitgevoerd door onafhankelijke functies voor risicobeheersing, evenals informatie en ramingen verstrekt door derden, indien beschikbaar.
- 115. Bevoegde autoriteiten gaan ook een dialoog aan met het leidinggevend orgaan en de directie van instellingen met betrekking tot belangrijke macro-economische en financiële kwetsbaarheden van de markt, evenals instellingsspecifieke bedreigingen voor de lopende activiteiten van de instellingen, om te beoordelen hoe instellingen hun stresstestprogramma's beheren.
- 116. Bij de beoordeling van stresstestprogramma's en van de resultaten van stresstests besteden bevoegde autoriteiten specifieke aandacht aan de geschiktheid van de selectie van de relevante scenario's en de onderliggende aannames en methoden, evenals van het gebruik van stresstestresultaten in het risicobeheer en het strategische beheer van instellingen. Bevoegde autoriteiten beoordelen in het bijzonder:
 - a. de mate waarin stresstests zijn opgenomen in het kader voor risicobeheer van een instelling;

- b. de betrokkenheid van de directie en van het leidinggevend orgaan bij het stresstestprogramma;
 - c. de integratie van stresstests en hun resultaten in de besluitvorming doorheen de instelling; en
 - d. de bekwaamheid van de instelling en de beschikbare infrastructuur, ook met betrekking tot data, om het stresstestprogramma ten uitvoer te brengen in afzonderlijke bedrijfsactiviteiten en entiteiten en doorheen de hele groep, indien relevant.
117. Bij de beoordeling van stresstestprogramma's, resultaten van stresstests en voorgestelde beheersmaatregelen houden bevoegde autoriteiten zowel rekening met individuele als met systeembrede perspectieven. De beheersmaatregelen moeten met name in eerste instantie worden beoordeeld vanuit intern oogpunt met betrekking tot hun aannemelijkheid, rekening houdende met de specifieke kenmerken van een individuele instelling. Bevoegde autoriteiten houden ook rekening met beheersmaatregelen vanuit systeembreed oogpunt, aangezien andere instellingen waarschijnlijk gelijkaardige maatregelen overwegen, die in een systeembrede context mogelijk niet aannemelijk zijn.
118. Bij de beoordeling van beheersmaatregelen die een impact hebben op het kapitaal of de algemene financiële situatie van een instelling, houden bevoegde autoriteiten rekening met de termijnen voor de tenuitvoerlegging van de maatregel. De beheersmaatregelen moeten vooral worden voltooid en ten uitvoer gebracht binnen de tijdhorizon van de stresstest. Waar relevant houden bevoegde autoriteiten ook rekening met beheersmaatregelen die na de tijdhorizon van de stresstest voltooid zullen worden.
119. Bevoegde autoriteiten houden rekening met de doeltreffendheid van de stresstestprogramma's van instellingen bij het identificeren van relevante kwetsbaarheden van bedrijven en overwegen deze bij het beoordelen van de levensvatbaarheid van de bedrijfsmodellen van instellingen en de duurzaamheid van hun strategieën (zie titel 4).
120. Bij het beoordelen van stresstestprogramma's en hun resultaten in het geval van internationale groepen houden bevoegde autoriteiten rekening met de overdraagbaarheid van kapitaal en liquide middelen tussen de juridische entiteiten van businessunits tijdens stresssituaties, evenals met de werking van bestaande financiële steunmaatregelen binnen de groep, rekening houdende met de financieringsproblemen die kunnen worden verwacht in stresssituaties.

[Kwantitatieve beoordeling van stresstests van instellingen uitgevoerd in het kader van het Icaap en het Ilaap](#)

121. Bovenop de uitvoering van de eerder vermelde kwalitatieve beoordeling, evalueren bevoegde autoriteiten de keuze en het gebruik van scenario's en aannames, de ernst ervan en de relevantie voor het bedrijfsmodel van de instelling, evenals de resultaten van dergelijke stresstests en stellen deze in vraag, vooral met betrekking tot stresstests uitgevoerd in het kader van het Icaap en het Ilaap (zie ook hoofdstuk 5.7.2).
122. Bevoegde autoriteiten nemen in acht dat in een stressscenario dat wordt gebruikt in het kader van het Icaap, de kapitaalratio negatief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld ten gevolge van schommelingen in kredietratings, dalingen van nettorentemarges of handelsverliezen. Bevoegde autoriteiten hebben toegang tot de details van de belangrijkste aannames en risicofactoren van de instelling en stellen deze in vraag, ook op basis van stresstests door toezichthouders, zoals vermeld in titel 12 van deze richtsnoeren.
123. In de evaluaties van stresstests met betrekking tot het Icaap en het Ilaap voeren bevoegde autoriteiten een gecombineerde beoordeling uit van de impact van de resultaten van stresstests op de kapitaal- en liquiditeitsbehoeften, evenals op andere relevante wettelijke eisen. Met dat doel beoordelen bevoegde autoriteiten of de instelling in staat is om het toepasselijke TSCR te allen tijde in stand te houden in een ongunstig scenario, en of ze een reeks van beheersmaatregelen heeft geïdentificeerd om mogelijke inbreuken op het TSCR aan te pakken.
124. Bevoegde autoriteiten moeten de scenario's, aannames en methoden die worden gebruikt door een instelling naar behoren in vraag stellen. Bij het in vraag stellen van scenario's, aannames en de uitkomsten van de stresstests van instellingen uitgevoerd in het kader van het Icaap en het Ilaap, maken bevoegde autoriteiten, waar dit gepast is, gebruik van de uitkomsten, scenario's en aannames uit stresstests voor toezichtdoeleinden, inclusief relevante regionale stresstests uitgevoerd door diverse autoriteiten, zoals het EBA, het IMF en het ESCB/ESRB, evenals de eerder vermelde kwalitatieve beoordeling, om te bepalen in hoeverre het stresstestprogramma van de instelling en de uitkomsten ervan betrouwbaar zijn.
125. Indien bevoegde autoriteiten tekortkomingen identificeren in het ontwerp van de scenario's of aannames die worden gebruikt door instellingen, kunnen zij eisen dat de instellingen de stresstests, of specifieke onderdelen van het testprogramma opnieuw uitvoeren, op basis van gewijzigde aannames verstrekt door de bevoegde autoriteiten, of van specifieke opgelegde scenario's (bijvoorbeeld de ankerscenario's gedefinieerd in de EBA-richtsnoeren inzake stresstest van instellingen).
126. Bevoegde autoriteiten houden ook rekening met de impact van stresstests op de hefboomratio van een instelling, evenals met in aanmerking komende passiva in het kader van minimumvereisten voor in aanmerking komende passiva (MREL) waarnaar wordt verwezen in Richtlijn 2014/59/EU.

127. Bij de beoordeling van de resultaten van stresstests houden bevoegde autoriteiten ook rekening met alle gekende toekomstige wijzigingen aan de wetgeving die een impact hebben op de instellingen binnen het bereik en de tijdhorizon van de stresstest. Bovendien houden bevoegde autoriteiten ook rekening met alle gekende wijzigingen in de toekomstige kapitaalvereisten (bijvoorbeeld beoordelingen bij volledige belasting) bij de beoordeling van resultaten van stresstests en van de levensvatbaarheid van het bedrijfsmodel.

3.7.4 Nieuwe producten en significante veranderingen

128. Bevoegde autoriteiten beoordelen of een instelling beschikt over een duidelijk gedocumenteerd NPAP, een beleid voor de goedkeuring van nieuwe producten. In dit beleid, dat door het leidinggevend orgaan wordt goedgekeurd, wordt ingegaan op de ontwikkeling van nieuwe markten, producten en diensten, en op ingrijpende wijzigingen aan bestaande markten, evenals op buitengewone transacties.
129. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de interne risicobeheersfunctie en de nalevingsfunctie op gepaste wijze worden betrokken bij de goedkeuring van nieuwe producten of bij ingrijpende wijzigingen van bestaande producten, processen en systemen.

5.8 Informatiesystemen en bedrijfscontinuïteit

130. Bevoegde autoriteiten beoordelen in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake interne governance of de instelling over doeltreffende en betrouwbare informatie- en communicatiesystemen beschikt en of deze systemen zowel in normale tijden als in perioden van stress mogelijkheden voor het samenvoegen van risicogegevens volledig ondersteunen. Bevoegde autoriteiten beoordelen met name of de instelling ten minste in staat is om:
- a. correcte en betrouwbare risicogegevens te genereren voor businessunits en voor de gehele instelling;
 - b. alle wezenlijke risicogegevens uit de gehele instelling te verzamelen en samen te voegen;
 - c. samengevoegde en actuele risicogegevens tijdig te genereren; en
 - d. samengevoegde risicogegevens te genereren om te voldoen aan een breed scala verzoeken van het leidinggevend orgaan of van bevoegde autoriteiten.
131. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een doeltreffend beheer van de bedrijfscontinuïteit heeft ingesteld, met geteste noodplannen en

bedrijfscontinuïteitsplannen, evenals herstelplannen voor al haar kritieke functies en middelen, en of het aannemelijk is dat deze plannen deze gegevens kunnen herstellen.

5.9 Herstelplanning

132. Voor het beoordelen van de interne governance en instellingsbrede risicobeheersing bekijken bevoegde autoriteiten eventuele bevindingen en tekortkomingen die zijn vastgesteld bij de beoordeling van herstelplannen en regelingen voor herstelplanning die werd uitgevoerd overeenkomstig de artikelen 6 en 8 van Richtlijn 2014/59/EU.
133. Op dezelfde wijze dienen bevindingen van de beoordeling van SREP-elementen, met inbegrip van regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing, als input voor de beoordeling van herstelplannen.

5.10 Toepassing op geconsolideerd niveau en gevolgen voor de entiteiten van de groep

134. Op geconsolideerd niveau beoordelen bevoegde autoriteiten naast de hiervoor genoemde elementen ook of:
 - a. het leidinggevend orgaan van het moederbedrijf van de instelling inzicht heeft in zowel de organisatie van de groep als de rollen van zijn verschillende entiteiten, evenals in hun onderlinge verbanden en relaties;
 - b. de organisatorische en juridische structuur van de groep – voor zover relevant – duidelijk en transparant is en past bij de omvang en complexiteit van het bedrijf en de bedrijfsactiviteiten;
 - c. de instelling een doeltreffend groepsbreed managementinformatie- en -rapportagesysteem heeft ingesteld voor alle bedrijfsactiviteiten en rechtspersonen, en of deze informatie en rapportages tijdig beschikbaar zijn voor het leidinggevend orgaan van het moederbedrijf van de instelling;
 - d. het leidinggevend orgaan van het moederbedrijf van de instelling consistente groepsbrede strategieën heeft ingesteld, waaronder een groepsbreed kader voor risicostrategie en risicobereidheid;
 - e. het groepsrisicobeheer alle wezenlijke risico's omvat, ongeacht de vraag of het risico voortvloeit uit entiteiten die niet worden geconsolideerd (inclusief SPV's, SPE's en property firms) en een totaalbeeld geeft van alle risico's;
 - f. de instelling regelmatig stresstests uitvoert die alle wezenlijke risico's en entiteiten omvatten overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake stresstests van instellingen; en

g. de groepsbrede interne auditfunctie onafhankelijk is, een groepsbreed, op risico's gebaseerd auditplan heeft, voldoende bemand is en beschikt over voldoende middelen en rechtstreeks rapporteert aan het leidinggevend orgaan van het moederbedrijf.

135. Bij het beoordelen van interne governance en instellingsbrede risicobeheersing op het niveau van dochterondernemingen, beoordelen bevoegde autoriteiten naast de in deze titel genoemde elementen ook of groepsbrede beleidslijnen en procedures op het niveau van de dochterondernemingen consistent ten uitvoer worden gelegd en of bedrijven uit de groep stappen hebben ondernomen om te garanderen dat hun activiteiten alle geldende wetten en voorschriften naleven.

5.11 Samenvatting van bevindingen en toekenning van scores

136. Na de eerder vermelde beoordelingen vormen bevoegde autoriteiten zich een beeld van de toereikendheid van de regelingen van de instelling voor interne governance en van de instellingsbrede risicobeheersing. Dit beeld wordt verwoord in een samenvatting van bevindingen die vergezeld gaat van een levensvatbaarheidsscore op basis van de in tabel 3 genoemde overwegingen.

Tabel 3. Overwegingen van de toezichthouder voor de toewijzing van een score voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
1	Tekortkomingen in de regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing leveren een laag risico op voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling heeft een robuuste en transparante organisatiestructuur met duidelijke verantwoordelijkheden, waarin het nemen van risico gescheiden is van de risicobeheers- en risicobeheersingsfuncties. • De instelling beschikt over een gezonde bedrijfscultuur, een beheer van belangenconflicten en processen voor klokkenluiders. • De samenstelling en de werking van het leidinggevend orgaan zijn passend. • De tijdsbesteding van leden van het leidinggevend orgaan is passend en, waar relevant, leven zij de beperking van het aantal bestuursfuncties na. • De instelling heeft een diversiteitsbeleid vastgesteld dat een diverse samenstelling

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<p>van de raad van bestuur aanmoedigt en de gestelde doelen naleeft.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de risicostrategie en de langetermijnbelangen van de instelling. • Het kader en de processen voor risicobeheer, waaronder het lcaap, het llaap, NPAP, het kader voor stresstests, de kapitaalplanning en de liquiditeitsplanning, zijn passend. • Het kader voor interne risicobeheersing en de interne risicobeheersing zelf zijn passend. • De functies voor intern risicobeheer, naleving en audit zijn onafhankelijk en beschikken over voldoende middelen, en de interne auditfunctie werkt doeltreffend overeenkomstig algemeen aanvaarde internationale normen en vereisten. • Informatiesystemen en regelingen voor bedrijfscontinuïteit zijn passend. • Het herstelplan is geloofwaardig en de regelingen voor herstelplanning zijn passend.
2	<p>Tekortkomingen in de regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing leveren een laag tot middelgroot risico op voor de levensvatbaarheid van de instelling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling heeft een grotendeels robuuste en transparante organisatiestructuur met duidelijke verantwoordelijkheden, waarin het nemen van risico gescheiden is van de risicobeheers- en risicobeheersingsfuncties. • De instelling beschikt over een grotendeels gezonde bedrijfscultuur, beheer van belangenconflicten en processen voor klokkenluiders. • De samenstelling en de werking van het leidinggevend orgaan zijn voor het grootste deel passend.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> • De tijdsbesteding van leden van het leidinggevend orgaan is in grote mate passend en, waar relevant, leven zij de beperking van het aantal bestuursfuncties na. • De instelling heeft een diversiteitsbeleid vastgesteld dat een diverse samenstelling van de raad van bestuur aanmoedigt en in grote mate de gestelde doelen naleeft, of heeft gepaste maatregelen ten uitvoer gelegd om de in het beleid gedefinieerde doelen te realiseren. • Het beloningsbeleid is grotendeels in overeenstemming met de risicostrategie en de langetermijnbelangen van de instelling. • Het kader voor interne risicobeheersing en de interne risicobeheersing zelf zijn grotendeels passend. • De functies voor intern risicobeheer, naleving en audit zijn onafhankelijk en hun activiteiten zijn in grote mate doeltreffend. • Informatiesystemen en regelingen voor bedrijfscontinuïteit zijn grotendeels passend. • Het herstelplan is in grote mate geloofwaardig. De regelingen voor herstelplanning zijn in grote mate passend.
3	<p>Tekortkomingen in de regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing leveren een middelgroot tot hoog risico op voor de levensvatbaarheid van de instelling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatiestructuur van de instelling en de verantwoordelijkheden zijn niet volledig transparant en het nemen van risico's is niet volledig gescheiden van de risicobeheer- en risicobeheersingsfuncties. • Er zijn twijfels over de geschiktheid van de bedrijfscultuur, het beheer van belangenconflicten en/of processen voor klokkenluiders.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn twijfels over de geschiktheid van de samenstelling en het functioneren van het leidinggevend orgaan. • Er zijn twijfels over de gepaste tijdsbesteding van leden van het leidinggevend orgaan en, waar relevant, leven zij de beperking van het aantal bestuursfuncties niet na. • De instelling heeft geen diversiteitsbeleid ingesteld of heeft geen maatregelen geïmplementeerd om een gepast diversiteitsniveau te realiseren. • Er wordt gevreesd dat het beloningsbeleid mogelijk in strijd is met de risicostrategie en de langetermijnbelangen van de instelling. • Er zijn twijfels over de geschiktheid van het kader en de processen voor risicobeheer, waaronder het Icaap, het Ilaap, het NPAP, het kader voor stresstests, de kapitaalplanning en/of de liquiditeitsplanning. • Er zijn twijfels over de geschiktheid van het kader voor interne risicobeheersing en de interne risicobeheersing zelf. • Er zijn twijfels over de onafhankelijkheid en de doeltreffende werking van de functies voor intern risicobeheer, naleving en audit. • Er zijn twijfels over de geschiktheid van informatiesystemen en regelingen voor bedrijfscontinuïteit. • Er werd geoordeeld dat het herstelplan potentieel wezenlijke tekortkomingen vertoont en/of dat er wezenlijke obstakels bestaan voor de tenuitvoerlegging ervan, en de twijfels van de toezichthouder werden niet volledig weggewerkt. Er zijn twijfels over de geschiktheid van de regelingen voor herstelplanning.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
4	Tekortkomingen in de regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing leveren een hoog risico op voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatiestructuur van de instelling en de verantwoordelijkheden zijn niet transparant en het nemen van risico's is niet gescheiden van de risicobeheers- en risicobeheersingsfuncties. • De bedrijfscultuur, het beheer van belangenconflicten en/of de processen voor klokkenluiders zijn niet passend. • De samenstelling en het functioneren van het leidinggevend orgaan zijn niet passend. • De tijdsbesteding van leden van het leidinggevend orgaan volstaat niet en, waar relevant, leven zij de beperkingen op het aantal bestuursfuncties niet na. • De instelling heeft geen diversiteitsbeleid ingesteld, het leidinggevend orgaan is niet divers en de instelling heeft geen maatregelen geïmplementeerd om een gepast diversiteitsniveau te realiseren. • Het beloningsbeleid is strijdig met de risicostrategie en de langetermijnbelangen van de instelling. • Het kader en de processen voor risicobeheer, waaronder het Icaap, het Ilaap, het NPAP, het kader voor stresstests, de kapitaalplanning en de liquiditeitsplanning, zijn niet passend. • De functies voor interne risico's, naleving en/of audit zijn niet onafhankelijk en/of de interne auditfunctie werkt niet overeenkomstig algemeen aanvaarde internationale normen en vereisten; de activiteiten zijn niet doeltreffend. • Het kader voor interne risicobeheersing en de interne risicobeheersing zelf zijn niet passend. • De informatiesystemen en regelingen voor bedrijfscontinuïteit zijn niet passend.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> Er werd geoordeeld dat het herstelplan wezenlijke tekortkomingen vertoont en/of dat er wezenlijke obstakels bestaan voor de tenuitvoerlegging ervan, en de twijfels van de toezichthouder werden niet volledig weggewerkt. De regelingen voor herstelplanning zijn niet passend.

(22). Paragraaf 129 wordt als volgt vervangen:

"De uitkomst van de beoordeling van elk wezenlijk risico wordt vastgelegd in een samenvatting van bevindingen waarin een uitleg wordt gegeven over de belangrijkste risicofactoren, plus een risicoscore, zoals vermeld in de volgende hoofdstukken."

(23). De paragrafen 130 en 131 worden geschrapt.

(24). In paragraaf 196 wordt het woord "risico" toegevoegd voor de woorden "score op basis van".

(25). Tabel 4 wordt als volgt vervangen:

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico impliceren geen wezenlijk risico/een uiterst laag risico. Er is geen wezenlijke/een uiterst lage blootstelling aan complexe producten en transacties. Het niveau van kredietconcentratierisico is niet wezenlijk/uiterst laag. Het niveau van niet-renderende leningen en leningen waarvoor uitstel is verleend, is niet wezenlijk/uiterst laag. Het kredietrisico van renderende leningen is niet wezenlijk/uiterst laag. Het dekkingsniveau van voorzieningen en aanpassingen van de kredietwaardering is zeer hoog. Het dekkingsniveau en de kwaliteit van zekerheden en garanties zijn zeer hoog. 	<ul style="list-style-type: none"> Het kredietrisicobeleid en de kredietrisicostrategie van de instelling en haar algehele strategie en risicobereidheid zijn met elkaar in overeenstemming. Het organisatiekader voor kredietrisico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en een duidelijke scheiding van taken tussen degenen die risico nemen en de functies voor risicobeheer en -beheersing. Het kredietrisico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. De interne limieten en het kader voor de beheersing van kredietrisico zijn deugdelijk.

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De aard en samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico impliceren een laag tot gemiddeld risico. • Er is een lage tot gemiddelde blootstelling aan complexe producten en transacties. • Het niveau van kredietconcentratierisico is laag tot gemiddeld. • Het niveau van niet-renderende leningen en leningen waarvoor uitstel is verleend, is laag tot gemiddeld. • Het kredietrisico van renderende blootstellingen is laag tot gemiddeld. • De dekkingsgraad van voorzieningen en aanpassingen van de kredietwaardering is hoog. • De dekkingsgraad en de kwaliteit van zekerheden en garanties zijn hoog. 	<ul style="list-style-type: none"> • Limieten waarmee het kredietrisico kan worden verkleind of beperkt, zijn in overeenstemming met de strategie voor het beheer van kredietrisico's en met de risicobereidheid van de instelling.
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De aard en samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico impliceren een hoog risico. • Er is een gemiddelde tot hoge blootstelling aan complexe producten en transacties. • Het niveau van kredietconcentratierisico is gemiddeld tot hoog. • Het niveau van niet-renderende leningen en leningen waarvoor uitstel is verleend, is gemiddeld tot hoog. • Het kredietrisico van renderende blootstellingen is gemiddeld tot hoog en kan verder verslechteren in stresssituaties. • De dekkingsgraad van voorzieningen en aanpassingen van de kredietwaardering is gemiddeld. 	

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
		<ul style="list-style-type: none"> De dekkinggraad en de kwaliteit van zekerheden en garanties zijn gemiddeld. 	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico impliceren een hoog risico. Er is een hoge blootstelling aan complexe producten en transacties. Het niveau van kredietconcentratierisico is hoog. Het niveau van niet-renderende leningen en leningen waarvoor uitstel is verleend, is hoog. Het kredietrisico van renderende blootstellingen is hoog. De dekkinggraad van voorzieningen en aanpassingen van de kredietwaardering is laag. De dekkinggraad en de kwaliteit van zekerheden en garanties zijn laag. 	

(26). In paragraaf 231 wordt het woord "risico" toegevoegd voor de woorden "score op basis van".

(27). Tabel 5 wordt als volgt vervangen:

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van blootstellingen aan het marktrisico impliceren dat er geen wezenlijk/een uiterst laag risico is. De blootstellingen van de instelling aan marktrisico zijn niet complex. Het niveau van marktrisicoconcentratie is niet wezenlijk/uiterst laag. 	<ul style="list-style-type: none"> Het marktrisicobeleid en de marktrisicostrategie van de instelling en haar algehele strategie en risicobereidheid zijn met elkaar in overeenstemming. Het organisatiekader voor marktrisico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
		<ul style="list-style-type: none"> De blootstellingen van de instelling aan marktrisico genereren niet-volatiele rendementen. 	<p>een duidelijke scheiding van taken tussen degenen die risico nemen en degenen die de risico's beheren en beheersen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het marktrisico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. De interne limieten en het kader voor de beheersing van het marktrisico zijn deugdelijk en in overeenstemming met de risicobeheerstrategie en de risicobereidheid van de instelling.
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van de blootstellingen aan marktrisico impliceren een laag tot gemiddeld risico. De complexiteit van het marktrisico van de instelling is laag tot gemiddeld. Het niveau van marktrisicoconcentratie is laag tot gemiddeld. De blootstellingen van de instelling aan marktrisico genereren een lage tot gemiddelde volatiliteit van de rendementen. 	
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van de blootstellingen aan marktrisico impliceren een gemiddeld tot hoog risico. De complexiteit van het marktrisico van de instelling is gemiddeld tot hoog. Het niveau van marktrisicoconcentratie is gemiddeld tot hoog. De blootstellingen van de instelling aan marktrisico genereren een gemiddelde tot hoge volatiliteit van de rendementen. 	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De aard en samenstelling van de blootstellingen aan marktrisico impliceren een hoog risico. De complexiteit van het marktrisico van de instelling is hoog. Het niveau van marktrisicoconcentratie is hoog. De blootstellingen van de instelling aan marktrisico genereren een hoge volatiliteit van de rendementen. 	

(28). In paragraaf 287 wordt het woord "risico" toegevoegd voor de woorden "score op basis van".

(29). Tabel 6 wordt als volgt vervangen:

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De blootstellingen van de instelling aan operationeel risico betreffen slechts een gering aantal categorieën met hoge frequentie/geringe ernst. De blootstelling van de instelling aan operationeel risico is niet wezenlijk/uiteerst laag, zoals blijkt uit de scenarioanalyse en uit de vergelijking met de verliezen van gelijksoortige instellingen. Het niveau van de verliezen die de instelling in recente jaren heeft geleden, is niet wezenlijk/uiteerst laag, of is verminderd. 	<ul style="list-style-type: none"> Het beleid en de strategie van de instelling voor operationeel risico is in overeenstemming met haar algehele risicostrategie en risicobereidheid.
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De blootstellingen van de instelling aan operationeel risico betreffen voornamelijk categorieën met hoge frequentie/geringe ernst. De blootstelling van de instelling aan operationeel risico is gering tot gemiddeld, zoals blijkt uit de scenarioanalyse en uit de vergelijking met de verliezen van gelijksoortige instellingen. Het niveau van de verliezen die de instelling in recente jaren heeft geleden is laag tot gemiddeld, of zal naar verwachting vanaf een lager historisch niveau stijgen dan wel vanaf een hoger historisch niveau dalen. 	<ul style="list-style-type: none"> Het organisatiekader voor operationeel risico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en een duidelijke scheiding van taken tussen degenen die risico aangaan en de functies voor risicobeheer en -beheersing. Het operationele risico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. Er is een deugdelijk kader voor de beheersing van het operationele risico.
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van	<ul style="list-style-type: none"> De blootstellingen van de instelling aan operationeel risico betreffen enkele categorieën met lage frequentie/grote ernst. De blootstelling van de instelling aan operationeel risico is 	

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
	inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<p>gemiddeld tot hoog, zoals blijkt uit de scenarioanalyse en uit de vergelijking met de verliezen van gelijksoortige instellingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het niveau van de verliezen die de instelling in de afgelopen paar jaar heeft geleden, is gemiddeld tot hoog, of zal naar verwachting vanaf een lager historisch niveau stijgen dan wel vanaf een hoger historisch niveau dalen. 	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De blootstellingen van de instelling aan operationeel risico betreffen alle belangrijke categorieën. De blootstelling van de instelling aan operationeel risico is hoog en neemt toe, zoals blijkt uit de scenarioanalyse en de vergelijking met de verliezen van gelijksoortige instellingen. Het niveau van de verliezen die de instelling in de afgelopen paar jaar heeft geleden, is hoog, of het risico is significant gestegen. 	

(30). Deel 6.5 wordt als volgt vervangen:

6.5 Beoordeling van uit activiteiten buiten de handelsportefeuille voortvloeiend renterisico

6.5.1 Algemene overwegingen

310. Bevoegde autoriteiten beoordelen het uit rentegevoelige posities uit activiteiten buiten de handelsportefeuille binnen en buiten de balans voortvloeiend renterisico (vaak ook aangeduid als renterisico buiten de handelsportefeuille of IRRBB), waaronder afdekkingen voor deze posities, ongeacht de herkenning en meting ervan, en ongeacht de herkenning en meting van verliezen en winsten, voor boekhoudkundige doeleinden (NB: het credit-spreadrisico als gevolg van bepaalde posities buiten de handelsportefeuille wordt behandeld in het gedeelte over marktrisico).

311. Bevoegde autoriteiten kijken bij de beoordeling van het IRRBB naar de volgende subcategorieën:

- a. risico op hiaten – risico ten gevolge van de termijnstructuur van rentegevoelige instrumenten dat voortvloeit uit verschillen in de timing van veranderingen in hun rente, met het oog op de dekking van veranderingen in de termijnstructuur van rentevoeten die zich consistent voordoen doorheen de rentecurve (parallel risico) of verschillen van periode tot periode (niet-parallel risico).
 - b. basisrisico – risico dat voortvloeit uit de impact van relatieve veranderingen in rentevoeten bij rentegevoelige instrumenten met gelijkaardige looptijden maar waarbij de prijs wordt bepaald op basis van verschillende rentevoetindices. Het is het gevolg van een gebrekkige correlatie in de veranderingen van de ontvangen en betaalde rente op verschillende rentegevoelige instrumenten met voor het overige rentewijzigingen met gelijkaardige kenmerken.
 - c. optierisico – risico dat voortvloeit uit opties (ingebouwd en expliciet), waarbij de instelling of haar cliënt het niveau en de timing van hun kasstromen kunnen aanpassen, namelijk het risico dat voortvloeit uit rentegevoelige instrumenten waarbij de houder de optie bijna zeker zal lichten indien hij daar belang bij heeft (ingebouwde of expliciete automatische opties) en het risico voortvloeiend uit de flexibiliteit die impliciet is ingebouwd of samenhangt met de termijnen van de rentegevoelige instrumenten, zodat dergelijke veranderingen aan rentevoeten kunnen leiden tot veranderingen in het gedrag van de cliënt (ingebouwd optierisico door gedrag).
312. Bevoegde autoriteiten houden rekening met de vraag of de leidraad die is opgesteld in de EBA-richtsnoeren inzake het beheer van uit activiteiten buiten de handelsportefeuille voortvloeiende rentevoetrisico's (EBA-richtsnoeren inzake IRRBB)¹², die zijn uitgevaardigd overeenkomstig artikel 98, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU, op prudente wijze door de instelling ten uitvoer wordt gelegd. Dit geldt in het bijzonder voor de berekening van de uitschietertest voor toezichtdoeleinden die is gespecificeerd in artikel 98, lid 5, van deze richtlijn, en voor de andere uitschietertests voor toezichtdoeleinden, evenals voor de interne procedures van de instelling voor de identificatie, meting, monitoring en beheersing van renterisico.

6.5.2 Beoordeling van het inherente IRRBB

313. Bevoegde autoriteiten bepalen door middel van de beoordeling van het inherente IRRBB-niveau wat de belangrijkste factoren zijn van het IRRBB waaraan de instelling blootstaat. Op die manier beoordelen zij ook de omvang van de potentiële prudentiële impact van dit risico voor de instelling. De beoordeling van het inherente IRRBB wordt uitgevoerd in de volgende hoofdstappen:

¹² EBA-GL-2018-02 De richtsnoeren zijn online beschikbaar: <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/supervisory-review/guidelines-on-technical-aspects-of-the-management-of-interest-rate-risk-arising-from-non-trading-activities-under-the-supervisory-review-process>

- a. voorlopige beoordeling;
- b. beoordeling van de aard en samenstelling van het renterisicoprofiel van de instelling; en
- c. beoordeling van de uitkomst van de uitschietertests en stresstests voor toezichtdoeleinden, evenals de schok- en stressscenario's van de instelling voor rentevoeten.

Voorlopige beoordeling

314. Om de reikwijdte van de beoordeling van het IRRBB te bepalen, stellen bevoegde autoriteiten eerst vast aan welke bronnen van IRRBB de instelling is of kan worden blootgesteld. Daartoe maken bevoegde autoriteiten gebruik van de kennis die zij hebben verworven op basis van informatie over het Icaap en het Ilaap ingezameld voor SREP-doeleinden, bij de rapportering over IRRBB, bij de beoordeling van andere SREP-elementen, bij de vergelijking van de positie van de instelling met die van vergelijkbare instellingen en bij eventuele andere toezichtactiviteiten.
315. Bevoegde autoriteiten nemen ten minste de volgende aspecten in aanmerking:
 - a. de governance van het rentevoetrisico door de instelling, inclusief haar belangrijkste IRRBB-strategie en haar risicobereidheid op het vlak van IRRBB;
 - b. de impact van de uitschietertest voor toezichtdoeleinden vermeld in artikel 98, lid 5 van Richtlijn 2013/36/EU, en alle andere uitschietertests voor toezichtdoeleinden, rekening houdende met de EBA-richtsnoeren gepubliceerd in overeenstemming met dat artikel, op de economische waarde van de instelling in verhouding tot haar verplichte eigen vermogen, of Tier 1 (T1) vermogen;
 - c. de impact op het inkomen en de economische waarde van een wijziging van de rentevoeten krachtens de methode gebruikt door de instelling; en
 - d. het interne kapitaal, waar relevant, toegewezen aan IRRBB, zowel in zijn geheel als in verhouding tot het totale interne kapitaal van de instelling overeenkomstig het Icaap, met inbegrip van de ontwikkeling in het verleden en de prognoses, indien beschikbaar.
316. In hun voorlopige beoordeling kijken bevoegde autoriteiten ook naar significante wijzigingen in de blootstellingen van de instelling aan IRRBB. Zij beoordelen ten minste de volgende aspecten:
 - a. significante veranderingen in het globale IRRBB-beleid, de risicobereidheid, het beleid of de limieten van de instelling;
 - b. de potentiële impact van deze veranderingen op het risicoprofiel van de instelling;

- c. belangrijke veranderingen in de modellering, het gedrag van cliënten of het gebruik van rentederivaten van de instelling; en
- d. belangrijke markttrends.

Aard en samenstelling van het renterisicoprofiel van de instelling

317. Bevoegde autoriteiten vormen zich een duidelijk beeld van de manier waarop veranderingen van rentes een negatieve impact kunnen hebben op de winst en de economische waarde van de instelling (de actuele waarde van verwachte kasstromen) teneinde een beeld te krijgen van de mogelijke bedreiging van de toereikendheid van het kapitaal op korte en langere termijn.
318. Hiertoe analyseren bevoegde autoriteiten de structuur van de activa en passiva en de posities buiten de balansstelling en vormen zij zich een duidelijk beeld daarvan. In het bijzonder:
- a. de verschillende posities in de niet-handelsportefeuille, hun vervall- of herprijzingsdata en gedragsaannames (bijvoorbeeld aannames over producten met onzekere looptijd) voor deze posities;
 - b. de rentekasstromen van de instelling, indien beschikbaar;
 - c. het aandeel van producten met onzekere looptijd en producten met expliciete en/of ingebouwde opties, waarbij zij bijzondere aandacht geven aan producten met ingebouwde opties voor de cliënt; en
 - d. de afdekkingsstrategie van de instelling en het bedrag en gebruik van derivaten (afdekking vs. speculatie).
319. Om de complexiteit en het renterisicoprofiel van de instelling beter te kunnen bepalen, dienen bevoegde autoriteiten ook inzicht te hebben in de belangrijkste kenmerken van de activa en passiva van de instelling en haar posities buiten de balansstelling, in het bijzonder:
- a. kredietportefeuille (bijvoorbeeld volume van leningen zonder vervaldatum, volume van leningen met mogelijkheden voor vervroegd aflossen, volume van leningen met variabele rente met plafonds en drempels, aandeel van leningen met variabele rente zonder herprijzing tegen negatieve tarieven, enz.);
 - b. obligatieportefeuille (bijvoorbeeld volume van beleggingen met opties, mogelijke concentraties);
 - c. niet-renderende blootstellingen;

- d. depositorekeningen (bijvoorbeeld gevoeligheid van het depositobestand van de instelling voor veranderingen in de rentetarieven, mogelijke concentraties);
 - e. derivaten (bijvoorbeeld complexiteit van de derivaten die worden gebruikt voor afdekkingen of speculaties, overwegingen betreffende ver- of gekochte rente-opties), impact van derivaten op de duur van posities buiten de handelsportefeuille); en
 - f. aard van IRRBB ingebouwd in instrumenten tegen reële waarde, inclusief minder liquide instrumenten, zoals activa en passiva van Niveau 3.
320. Bij de analyse van de impact op de winst van de instelling kijken bevoegde autoriteiten naar de verschillende bronnen van inkomsten en kosten van de instelling en hun relatieve gewicht op de totale opbrengsten. Zij moeten weten in hoeverre de rendementen van de instelling afhangen van rentegevoelige posities en hoe verschillende veranderingen in de rentetarieven de nettorente-inkomsten van de instelling beïnvloeden, evenals de effecten van veranderingen in de marktwaarde van instrumenten bepalen die, afhankelijk van de boekhoudkundige verwerking, ofwel opgenomen zijn in de winst-en-verliesrekening (W&V) ofwel rechtstreeks in het aandelenkapitaal (bijvoorbeeld via niet-gerealiseerd kapitaal).
321. Bij de analyse van de impact op de economische waarde en winst van de instelling kijken bevoegde autoriteiten eerst naar de gevolgen van de uitschietertest voor toezichtdoeleinden als bedoeld in artikel 98, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU, en andere uitschietertests voor toezichtdoeleinden om een eerste benchmark te krijgen ten opzichte waarvan zij kunnen vergelijken welke gevolgen veranderingen van de rentetarieven hebben voor de instelling. Teneinde de naleving te garanderen, houden bevoegde autoriteiten rekening met de EBA-richtsnoeren gepubliceerd in overeenstemming met dat artikel. Bij deze beoordeling besteden bevoegde autoriteiten bijzondere aandacht aan de gevoeligheid van kasstromen voor herprijzing, zowel qua timing als qua bedrag, voor veranderingen in de onderliggende sleutelaannames (in het bijzonder voor cliëntaccounts zonder specifieke herprijzingsdata, cliëntaccounts met ingebouwde keuzen voor de cliënt en/of aandelenkapitaal).
322. Bevoegde autoriteiten streven ernaar inzicht te krijgen in de impact van die aannames en vervolgens de risico's voor de economische waarde en de winst als gevolg van gedragsaanpassingen van de instelling te isoleren.
323. Bevoegde autoriteiten besteden ook aandacht aan de gevoeligheid van kasstromen voor veranderingen in de waardering van instrumenten tegen reële waarde, inclusief rentederivaten met betrekking tot veranderingen in de rentevoet (bijvoorbeeld impact van veranderingen in de waardering tegen marktwaarde in instrumenten tegen reële waarde op W&V, efficiëntie van dekkingsrekeningen).

324. Naast het gebruik van de uitschietertest voor toezichtdoeleinden als bedoeld in artikel 98, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU, overwegen bevoegde autoriteiten het gebruik van door hen zelf gekozen schokscenario's (bijvoorbeeld groter of kleiner, voor alle valuta's of slechts voor enkele, met de mogelijkheid van niet-parallelle verschuivingen in rentetarieven, met inachtneming van het basisrisico, enz.). Bij het besluit over het niveau waarop deze aanvullende schokscenario's worden ingesteld, houden bevoegde autoriteiten rekening met factoren als het algemene niveau van de rentetarieven, de vorm van de rendementscurve en eventuele relevante nationale kenmerken van hun financiële stelsels. De interne systemen van de instelling dienen derhalve flexibel genoeg te zijn om haar gevoeligheid voor iedere voorgeschreven schok te berekenen.
325. Bij hun kwantitatieve beoordeling houden bevoegde autoriteiten waar gepast ook rekening met de resultaten van de interne methoden van de instelling voor de IRRBB-meting. Via de analyse van deze methoden verwerven bevoegde autoriteiten een diepgaander inzicht in de belangrijkste risicofactoren die ten grondslag liggen aan het IRRBB-profiel van de instelling.
326. Bevoegde autoriteiten beoordelen of instellingen die in verschillende valuta's werken, een analyse verrichten van het renterisico in elke valuta waarin zij een significante positie hebben. Bevoegde autoriteiten beoordelen ook de benaderingen door deze instellingen om de resultaten van de metingen van de economische waarde en de winst in individuele valuta samen te voegen.
327. Bij het analyseren van de resultaten van zowel de impact van de uitschietertests voor toezichtdoeleinden als de interne methoden van de instelling, kijken bevoegde autoriteiten zowel naar de cijfers op een bepaald tijdstip als naar de historische trends. Deze rentetarieven worden vergeleken met die van vergelijkbare instellingen en met de algemene marktsituatie.

Schokscenario's en stresstests

328. Bevoegde autoriteiten beoordelen de resultaten van de renteschokscenario's en stresstests (bovenop deze voor de uitschietertests voor toezichtdoeleinden) die de instelling heeft uitgevoerd als onderdeel van haar continue interne beheersproces en houden hier rekening mee. In deze context dienen bevoegde autoriteiten zich bewust te zijn van de belangrijkste bronnen van IRRBB voor de instelling.
329. Indien bij de toetsing van de uitkomsten van de schokscenario's en stresstests van de instelling specifieke accumulaties van herprijzing/vervaldata op verschillende punten op de curve aan het licht komen of het vermoeden hiervan ontstaat, kunnen bevoegde autoriteiten een aanvullende analyse eisen.

6.5.3 Beoordeling van het beheer en de beheersing van het IRRBB (zowel functies voor risicobeheer en compliance, en voor interne auditcontrole)

330. Om een volledig inzicht te verwerven in het renterisicoprofiel van de instelling in de niet-handelsportefeuille, toetsen bevoegde autoriteiten de governance en het kader voor haar renteposities.
331. Bevoegde autoriteiten beoordelen de volgende elementen:
- a. IRRBB-strategie en -bereidheid (als afzonderlijke elementen of als onderdeel van een bredere marktrisicostrategie en risicobereidheid);
 - b. organisatiekader en verantwoordelijkheden;
 - c. beleid en procedures;
 - d. risicovaststelling, -meting inclusief interne modellen, -monitoring en -rapportage; en
 - e. intern kader voor risicobeheersing.

IRRBB-strategie en risicobereidheid

332. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling beschikt over een goede, duidelijk geformuleerde en gedocumenteerde IRRBB-strategie die is goedgekeurd door het leidinggevend orgaan. Voor deze beoordeling houden bevoegde autoriteiten rekening met de vraag of:
- a. het leidinggevend orgaan de IRRBB-strategie en -risicobereidheid en het proces voor de herziening hiervan duidelijk communiceert (bijvoorbeeld in het geval van een algehele herziening van de risicostrategie of zorgen over de winstgevendheid of de toereikendheid van het kapitaal), en of de directie de door het leidinggevend orgaan goedgekeurde IRRBB-strategie naar behoren uitvoert en ervoor zorgt dat de activiteiten van de instelling in overeenstemming zijn met de vastgestelde strategie, schriftelijke procedures worden opgesteld en uitgevoerd, en verantwoordelijkheden duidelijk en goed worden toegewezen;
 - b. de IRRBB-strategie van de instelling de bereidheid van de instelling tot het nemen van renterisico op de juiste manier weerspiegelt en in overeenstemming is met de algehele risicobereidheid;
 - c. de IRRBB-strategie en -risicobereidheid passend zijn voor de instelling, gezien:
 - haar bedrijfsmodel;
 - haar algehele risicostrategie en risicobereidheid;
 - haar marktomgeving en haar rol in het financiële stelsel;

- de toereikendheid van haar kapitaal;
- d. de IRRBB-strategie van de instelling in ruime zin alle activiteiten met een significant IRRBB dekt;
- e. de IRRBB-strategie van de instelling rekening houdt met de cyclische aspecten van de economie en de daaruit voortvloeiende verschuivingen in de samenstelling van IRRBB-activiteiten; en of
- f. de instelling een passend kader heeft ingesteld om te waarborgen dat de IRRBB-strategie doeltreffend wordt gecommuniceerd aan de relevante medewerkers.

Organisatiekader en verantwoordelijkheden

333. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een passend organisatiekader en duidelijk toegewezen verantwoordelijkheden heeft voor beheers-, meet-, monitoring- en beheersingsfuncties voor IRRBB, met gepaste menselijke en technische middelen. Zij houden rekening met de vraag of:
- a. er duidelijke verantwoordelijkheidslijnen zijn voor het algehele beheer van IRRBB, en voor het aangaan, monitoren, beheersen en rapporteren van IRRBB;
 - b. het IRRBB-beheer en de IRRBB-beheersing onafhankelijk worden getoetst, duidelijk worden geïdentificeerd in de organisatie en functioneel en hiërarchisch onafhankelijk zijn van de operationele afdelingen; en of
 - c. de medewerkers die te maken hebben met renterisico's (zowel in de operationele afdelingen als bij het risicobeheer en de risicobeheersing) over de juiste vaardigheden en ervaring beschikken.

Beleid en procedures

334. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een duidelijk gedefinieerd beleid en duidelijk gedefinieerde procedures voor het IRRBB-beheer heeft die in overeenstemming zijn met haar IRRBB-strategie en -risicobereidheid. Zij houden rekening met de vraag of:
- a. het leidinggevend orgaan het beleid voor het beheren, meten en beheersen van IRRBB goedkeurt en bespreekt en dit regelmatig toetst, overeenkomstig de risicostrategieën;
 - b. de directie verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het beleid en de procedures en waarborgt dat de besluiten van het leidinggevend orgaan adequaat worden uitgevoerd;

- c. het IRRBB-beleid in overeenstemming is met relevante regelgeving en toereikend is voor de aard en complexiteit van de activiteiten van de instelling, en een goed begrip van de inherente IRRBB mogelijk maakt;
- d. dit beleid in de gehele instelling op consistente wijze en duidelijk is geformaliseerd, en wordt gecommuniceerd en toegepast; en
- e. dit beleid bij bankgroepen consistent in alle onderdelen van de groep wordt toegepast en een goed beheer van IRRBB mogelijk maakt;
- f. in het IRRBB-beleid de procedures zijn vastgesteld voor de ontwikkeling van nieuwe producten, belangrijke afdekkingen of risicobeheersinitiatieven en of dit beleid is goedgekeurd door het leidinggevend orgaan of de geëigende gedelegeerde commissie daarvan. Bevoegde autoriteiten vergewissen zich er in het bijzonder van dat:
 - nieuwe producten, nieuwe belangrijke afdekkingen en risicobeheersinitiatieven onderworpen zijn aan adequate procedures en risicobeheersingsmaatregelen voordat zij worden ingevoerd of ondernomen; en dat
 - de instelling de mogelijke impact hiervan op haar totale risicoprofiel heeft geanalyseerd.

Risicovaststelling, -meting inclusief interne modellen, - monitoring en -rapportage

335. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling een passend kader heeft voor het identificeren van, het verwerven van inzicht in en het meten en opvolgen van IRRBB, in lijn met het niveau, de complexiteit en het risico van posities buiten de handelsportefeuille en de omvang en complexiteit van de instelling. De beoordeling omvat interne modellen, zoals deze die betrekking hebben op cliëntgedrag (bijvoorbeeld modellen over de stabiliteit van deposito's en vervroegde afbetalingen van leningen). Zij kijken naar de volgende elementen:
- a. of de informatiesystemen en meettechnieken het management in staat stellen het inherente IRRBB te meten van alle wezenlijke posities in en buiten de balanstelling (waar relevant op groepsniveau), met inbegrip van interne afdekkingen, in de niet-handelsportefeuille;
 - b. of de instelling beschikt over toereikende medewerkers en methoden om het IRRBB te meten (overeenkomstig de vereisten van de EBA-richtsnoeren voor beheer van het rentevoetrisico uit niet-handelsactiviteiten (EBA-richtsnoeren inzake IRRBB)), rekening houdend met de omvang, de vorm en de complexiteit van hun blootstelling aan renterisico's;
 - c. of de aannames voor de interne methoden rekening houden met de leidraad die is vastgesteld in de EBA-richtsnoeren inzake IRRBB. Bevoegde autoriteiten beoordelen

met name of de aannames van de instelling voor posities zonder contractuele vervaltermijn en ingebouwde opties voor de cliënt prudent zijn. Bevoegde autoriteiten beoordelen ook of instellingen aandelenkapitaal in de berekening van de economische waarde hebben opgenomen en, indien dit het geval is, analyseren de gevolgen van het uit de berekening lichten van aandelenkapitaal.

- d. of de risicometingssystemen van de instelling rekening houden met alle wezenlijke vormen van renterisico waaraan de instelling blootstaat (bijvoorbeeld hiaatrisico, basisrisico en optierisico). Als sommige instrumenten en/of factoren worden uitgesloten van het risicometingssysteem, dienen instellingen in staat te zijn aan toezichhouders uit te leggen waarom dat gebeurt en het belang van de uitsluitingen te kwantificeren;
 - e. of de interne modellen van de instelling die worden gebruikt voor de IRRBB-meting naar behoren werden ontwikkeld, onafhankelijk werden gevalideerd (inclusief of eventuele standpunten en oordelen van deskundigen die worden gebruikt in de interne modellen grondig werden beoordeeld) en op regelmatige tijdstippen worden herzien;
 - f. de kwaliteit, gedetailleerdheid en tijdigheid van de door de informatiesystemen verstrekte informatie en of de systemen in staat zijn de risicocijfers voor alle portefeuilles, activiteiten en entiteiten binnen de consolidatie samen te voegen. Informatiesystemen dienen te voldoen aan de leidraad die is vastgesteld in de EBA-richtsnoeren inzake IRRBB;
 - g. de integriteit en tijdigheid van de gegevens die als input dienen voor het risicometingsproces; deze dienen ook in overeenstemming te zijn met de leidraad die is vastgesteld in de EBA-richtsnoeren inzake IRRBB;
 - h. of de risicometingssystemen van de instelling in staat zijn mogelijke concentraties van IRRBB te identificeren (bijvoorbeeld in bepaalde tijdsintervallen);
 - i. of risicobeheerders en de directie van de instelling de aannames begrijpen die ten grondslag liggen aan de meetsystemen, in het bijzonder met betrekking tot posities met een onzekere contractuele vervaldatum en posities met impliciete of expliciete opties, evenals de aannames van de instelling voor aandelenkapitaal; en
 - j. of risicobeheerders en de directie van de instelling zich bewust zijn van de mate van modelrisico in de risicometingstechnieken van de instelling;
 - k. of het gebruik van rentederivaten de IRRBB-risicostrategie naleeft en of deze activiteiten worden uitgevoerd binnen het risicobereidheidskader en met implementatie van gepaste regelingen voor interne governance.
336. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling toereikende stresstestscenario's ten uitvoer heeft gelegd als aanvulling op haar risicometingssysteem. Bij hun beoordeling

verifiëren zij de naleving van de relevante leidraad van de richtsnoeren die EBA heeft uitgevaardigd overeenkomstig artikel 98, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU.

337. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling over een passend kader voor monitoring en rapportage van IRRBB beschikt dat waarborgt dat, waar nodig, snel actie wordt ondernomen op het juiste niveau van de directie of het leidinggevend orgaan van de instelling. Het monitoringsysteem dient specifieke indicatoren en relevante triggers te omvatten, zodat op doeltreffende wijze wordt voorzien in vroegtijdige waarschuwingen. Bevoegde autoriteiten houden rekening met de vraag of risicobeheer en risicobeheersing regelmatig (de frequentie hangt af van omvang, complexiteit en niveau van het risico van IRRBB-blootstellingen) ten minste de volgende elementen rapporteert aan het leidinggevend orgaan en de directie:
- a. een overzicht van de actuele IRRBB-blootstellingen, W&V-resultaten en risicoberekening, en de factoren met betrekking tot het niveau en de richting van het IRRBB;
 - b. significante overschrijdingen van IRRBB-limieten;
 - c. veranderingen in de belangrijkste aannames of parameters waarop de procedures voor de beoordeling van IRRBB zijn gebaseerd; en
 - d. veranderingen aan de posities van rentederivaten en of deze verband houden met veranderingen aan de onderliggende afdekkingsstrategie.

Het kader voor interne risicobeheersing

338. Bevoegde autoriteiten beoordelen of de instelling beschikt over een sterk en omvattend kader voor risicobeheersing en goede waarborgen voor de limitering van haar blootstellingen aan IRRBB, in lijn met haar risicobeheerstrategie en risicobereidheid. Zij houden rekening met de vraag:
- a. of de reikwijdte van de risicobeheersingsfunctie van de instelling alle geconsolideerde entiteiten, alle geografische locaties en alle financiële activiteiten omvat;
 - b. of er interne risicobeheersingsmaatregelen, bedrijfslimieten en andere praktijken zijn om de IRRBB-blootstellingen op of onder de niveaus te houden die aanvaardbaar zijn voor de instelling, in overeenstemming met de parameters die het leidinggevend orgaan en de directie hebben vastgesteld, en met de risicobereidheid van de instelling; en
 - c. of de instelling beschikt over passende interne risicobeheersingsmaatregelen en praktijken om te waarborgen dat niet-naleving van, en uitzonderingen op beleid, procedures en limieten tijdig worden gerapporteerd aan het juiste managementniveau, zodat actie kan worden ondernomen.

339. Bevoegde autoriteiten beoordelen het limietenstelsel, waaronder of:
- a. het consistent is met de risicobeheerstrategie en de risicobereidheid van de instelling;
 - b. het toereikend is voor de complexiteit van de organisatie van de instelling en haar IRRBB-blootstellingen en voor haar vermogen dit risico te meten en te beheren;
 - c. het zich richt op de potentiële impact van veranderingen in rentetarieven op de winst en de economische waarde van de instelling (vanuit een winstperspectief dienen de limieten aanvaardbare niveaus van volatiliteit voor de winst aan te geven onder gespecificeerde rentescenario's; de vormen van limieten die gericht zijn op het effect van rentetarieven op de economische waarde van een instelling dienen in overeenstemming te zijn met de omvang en complexiteit van de activiteiten van de instelling en de onderliggende posities);
 - d. de vastgestelde limieten absoluut zijn of dat overschrijdingen van de limieten mogelijk zijn (in dat laatste geval dient in het beleid van de instelling duidelijk te zijn vastgelegd hoe lang en onder welke specifieke omstandigheden die overschrijdingen van limieten mogelijk zijn; bevoegde autoriteiten vragen om informatie over maatregelen waarmee wordt gewaarborgd dat limieten worden nageleefd); en of
 - e. de instelling adequate procedures heeft voor regelmatige bijwerking van haar limieten.
340. Bevoegde autoriteiten beoordelen de functionaliteit van de interne auditfunctie. Hiertoe gaan zij na of:
- a. de instelling op regelmatige basis interne audits van het kader voor IRRBB-beheer verricht;
 - b. de interne audit de belangrijkste elementen van IRRBB-beheer, -meting en -beheersing in alle delen van de instelling omvat; en of
 - c. de interne auditfunctie goed in staat is vast te stellen of het interne beleid en de eventuele relevante externe regelgeving worden nageleefd en maatregelen te nemen indien een van beide niet wordt nageleefd.

6.5.4 Samenvatting van bevindingen en toekenning van scores

341. Na de voorgaande beoordelingen vormen bevoegde autoriteiten zich een beeld van het IRRBB van de instelling. Dit beeld wordt verwoord in een samenvatting van bevindingen die vergezeld gaat van een score op basis van de in tabel 7 genoemde overwegingen. Indien de bevoegde autoriteit op basis van het grote belang van bepaalde risicosubcategorieën besluit deze subcategorieën afzonderlijk te beoordelen en een score te geven, past zij daarbij naar analogie voor zover mogelijk de leidraad van deze tabel toe.

Tabel 7. Overwegingen van de toezichthouder voor het toekennen van een IRRBB-score

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De gevoeligheid van de economische waarde voor veranderingen in rentetarieven is niet wezenlijk/erg laag. • De gevoeligheid van de winst voor veranderingen in rentetarieven is niet wezenlijk/erg laag. • De gevoeligheid van de economische waarde en winst voor veranderingen in de onderliggende aannames (bijvoorbeeld producten met ingebouwde opties voor de cliënt) is niet wezenlijk/erg laag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het beleid en de strategie van de instelling voor renterisico zijn in overeenstemming met haar algehele risicostrategie en risicobereidheid. • Het organisatiekader voor renterisico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en een duidelijke scheiding van taken tussen degenen die risico nemen en de functies voor risicobeheer en -beheersing.
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De gevoeligheid van de economische waarde voor veranderingen in rentetarieven is laag tot gemiddeld. • De gevoeligheid van de winst voor veranderingen in rentetarieven is laag tot gemiddeld. • De gevoeligheid van de economische waarde en winst voor veranderingen in de onderliggende aannames (bijvoorbeeld in geval van producten met ingebouwde opties voor de cliënt) is laag tot gemiddeld. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het renterisico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. • De interne limieten en het kader voor de beheersing van het renterisico zijn deugdelijk en in overeenstemming met de risicostrategie en de risicobereidheid van de instelling.
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De gevoeligheid van de economische waarde voor veranderingen in rentetarieven is gemiddeld tot hoog. • De gevoeligheid van de winst voor veranderingen in rentetarieven is gemiddeld tot hoog. • De gevoeligheid van de economische waarde en winst voor veranderingen in de onderliggende aannames 	

		(bijvoorbeeld producten met ingebouwde opties voor de cliënt) is gemiddeld tot hoog.	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none">• De gevoeligheid van de economische waarde voor veranderingen in rentetarieven is hoog.• De gevoeligheid van de winst voor veranderingen in rentetarieven is hoog.• De gevoeligheid van de economische waarde en winst voor veranderingen in de onderliggende aannames (bijvoorbeeld producten met ingebouwde opties voor de cliënt) is hoog.	

(31). Na paragraaf 320 van de richtsnoeren wordt volgende nieuwe paragraaf toegevoegd:
"Om potentiële belangrijke ontoereikendheden van het kapitaal in stresssituaties aan te pakken, nemen bevoegde autoriteiten gepaste toezichtmaatregelen, inclusief, waar relevant, het opstellen en communiceren van P2G, wat de hoeveelheid (bedrag) en kwaliteit (samenstelling) van eigen vermogen zijn waarover de instelling verwacht wordt te beschikken bovenop haar totale kapitaalvereiste."

(32). Paragraaf 323 van de richtsnoeren wordt als volgt gewijzigd:
"Nadat bevoegde autoriteiten de uitkomsten van de beoordeling van risico's voor het kapitaal als vermeld in titel 6 in overweging hebben genomen, voeren zij de volgende stappen uit als onderdeel van het SREP-kapitaalbeoordelingsproces:

- i. bepaling van de additionele eigenvermogensvereisten;
- ii. afstemming van P2R en P2G op eventuele macroprudentiële vereisten;
- iii. vaststelling en formulering van de totale SREP-kapitaalvereiste (TSCR) en de totale kapitaalvereiste (OCR);
- iv. beoordeling van het risico van buitensporige hefboomfinanciering;
- v. beoordeling van de vraag of kan worden voldaan aan OCR en TSCR in stresssituaties;
- vi. bepaling van P2G; en
- vii. bepaling van de kapitaalscore."

(33). Hoofdstuk 7.3 van de richtsnoeren wordt geschrapt en als volgt vervangen:

7.3 Afstemming op macroprudentiële vereisten

346. Bij de vaststelling van additionele eigenvermogensvereisten (of andere kapitaalmaatregelen), stemmen bevoegde autoriteiten de additionele eigenvermogensvereisten af op eventuele bestaande kapitaalbuffersvereisten en/of macroprudentiële vereisten die gericht zijn op dezelfde risico's of elementen van die risico's. Bevoegde autoriteiten stellen geen additionele eigenvermogensvereisten of andere kapitaalmaatregelen (inclusief P2G) vast wanneer het risico al is gedekt door kapitaalbuffersvereisten en/of additionele macroprudentiële vereisten.

(34). Het voorbeeld na paragraaf 354 van de richtsnoeren wordt geschrapt.

(35). Paragraaf 355 van de richtsnoeren wordt als volgt gewijzigd:

- a. Op het einde van de paragraaf wordt de formulering "zie ook het voorbeeld in hoofdstuk 7.9" toegevoegd.
- b. Het voorbeeld wordt geschrapt.

(36). Hoofdstuk 7.7 van de richtsnoeren wordt geschrapt en als volgt vervangen:

7.7 Naleving van vereisten in stressomstandigheden

382. Aan de hand van stresstests bepalen bevoegde autoriteiten de toereikendheid van het eigen vermogen van de instelling (omvang en samenstelling) in stressomstandigheden

en of toezichtmaatregelen, inclusief P2G, kapitaalplanning en andere maatregelen zoals vermeld in titel 10, vereist zijn om potentiële ontoereikendheden aan te pakken.

383. Om de toereikendheid van het kapitaal in stressomstandigheden te beoordelen, overwegen bevoegde autoriteiten:
- a. het gebruik van de kwalitatieve uitkomsten (bijvoorbeeld geïdentificeerde tekortkomingen in risicobeheer- en -beheersing) van de stresstests van de instelling en van de stresstests voor toezichtdoeleinden; en
 - b. het gebruik van de kwantitatieve uitkomsten van Icaap-stresstests, indien het Icaap betrouwbaar wordt geacht in overeenstemming met paragraaf 358, en van stresstests voor toezichtdoeleinden (d.w.z. uitkomsten met betrekking tot veranderingen in de eigenvermogensratio's), uit hoofde van artikel 100 van Richtlijn 2013/36/EU zoals vermeld in titel 12 van deze richtsnoeren, en inclusief, bijvoorbeeld:
 - i. het voorschrijven van specifieke "anker"-scenario's/aannames die instellingen dienen te hanteren; en
 - ii. de uitvoering van systeembrede stresstests met gebruik van consistente methoden en scenario's, door instellingen of door toezichthouders.
384. Bevoegde autoriteiten beoordelen waar gepast de kwantitatieve uitkomsten van stresstests ten aanzien van de toereikendheid en de kwaliteit van het eigen vermogen van de instelling en bepalen of de kwantiteit en de kwaliteit van het eigen vermogen volstaan om de toepasselijke kapitaalvereisten te dekken, en in het bijzonder:
- a. OCR inclusief de gecombineerde buffervereisten in het basisscenario voor ten minste de volgende twee jaar;
 - b. TSCR in de ongunstige scenario's voor ten minste de volgende twee jaar; of
 - c. indien relevant, voorgedefinieerde doelratio's (vaste drempel) gedefinieerd in de context van een systeembrede stresstest, voor de toepasselijke stresstestscenario's.

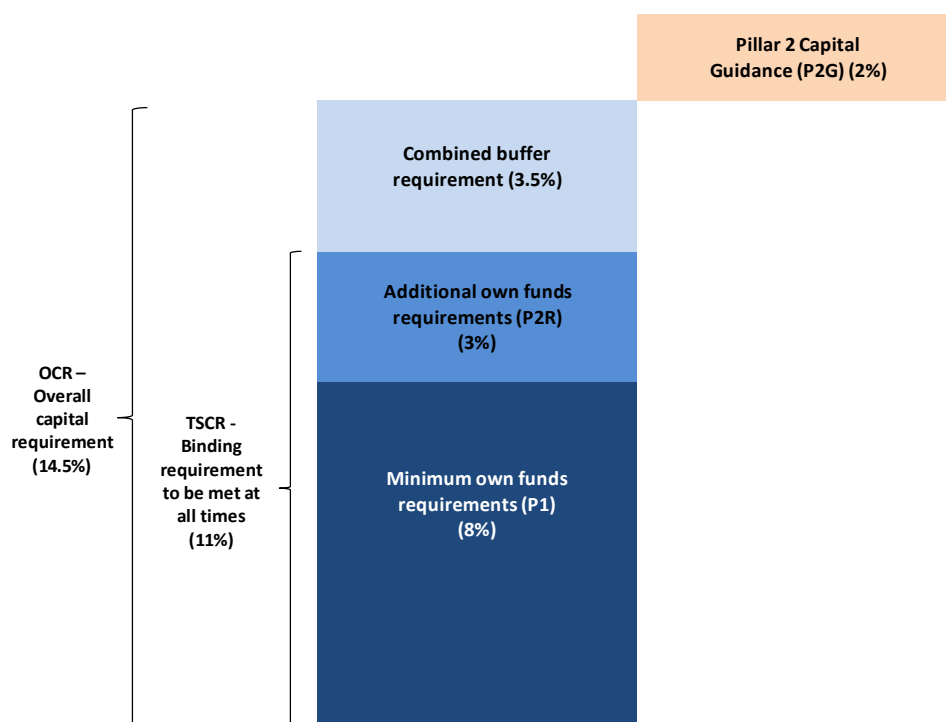
7.7.1 P2G gebruiken om de kwantitatieve uitkomsten van stresstests aan te pakken

P2G bepalen en instellen

385. Bevoegde autoriteiten bepalen P2G zoals bepaald in dit hoofdstuk, en indien dit resulteert in een positieve waarde, stellen zij P2G in om twijfels van de toezichthouder aan te pakken over de gevoeligheid van de instelling voor de ongunstige scenario's gebruikt in de stresstests voor toezichtdoeleinden.

386. Wanneer uit de kwantitatieve uitkomsten van de stresstests voor toezichtdoeleinden blijkt dat de instelling haar TSCR naar verwachting niet zal verbreken in het ongunstige stresstestscenario, beslissen bevoegde autoriteiten mogelijk om P2G niet in te stellen.
387. Bevoegde autoriteiten bepalen en stellen P2G in op basis van de uitkomsten van het ongunstige scenario van de relevante stresstests voor toezichtdoeleinden, inclusief de EU-brede stresstests uitgevoerd door EBA of andere relevante stresstests voor toezichtdoeleinden uitgevoerd op systeembrede basis met behulp van een scenarioanalyse met meerdere factoren voor ten minste de volgende twee jaar (top-down of bottom-up).
388. Met het oog op een evenredige aanpak voor instellingen die niet tot categorie 1 behoren en dochterondernemingen van internationale groepen, kunnen bevoegde autoriteiten voor het opstellen en bijwerken van P2G rekening houden met de uitkomsten van vereenvoudigde vormen van stresstests voor toezichtdoeleinden (bijvoorbeeld door het gebruik van door de toezichthouder voorgeschreven "anker"-scenario's, gevoeligheidsanalyses, top-down stresstests uitgevoerd door aangewezen autoriteiten, met de impact op portefeuilleniveau van stresstests op geconsolideerd niveau) of stresstests die in het verleden werden uitgevoerd door de toezichthouder.
389. Bevoegde autoriteiten bepalen P2G en stellen het in overeenkomstig het minimaal-engagementmodel beschreven in hoofdstuk 2.2.4. Vooral de frequentie voor het bepalen en instellen van P2G stemt overeen met de frequentie van de beoordeling van de toereikendheid van het kapitaal krachtens het SREP minimaal-engagementmodel.
390. Ondanks de vorige paragraaf beoordelen bevoegde autoriteiten of het bestaande P2G-niveau nog geschikt is wanneer de resultaten van nieuwe stresstests voor toezichtdoeleinden beschikbaar zijn, en zij herzien het P2G-niveau indien nodig.
391. Voor instellingen waarvoor de toereikendheid van het kapitaal in overeenstemming met het SREP minimaal-engagementmodel jaarlijks moet worden beoordeeld (bijvoorbeeld instellingen SREP-categorie 1), is het mogelijk om P2G slechts om de twee jaar te bepalen en in te stellen in plaats van elk jaar. In het andere jaar beoordelen bevoegde autoriteiten op basis van alle relevante informatie, inclusief uitkomsten van vroegere stresstests voor toezichtdoeleinden met aanvullende gevoeligheidsanalyse (m.a.w. vereenvoudigde vormen van stresstests voor toezichtdoeleinden), of P2G nog relevant is of moet worden bijgewerkt.
392. Over het algemeen gebruiken bevoegde autoriteiten P2G niet om risico-elementen te dekken die eigenlijk gedekt moeten worden door de additionele eigenvermogensvereisten overeenkomstig hoofdstuk 7.2 van deze richtsnoeren.

Figuur 6. Stapelvolgorde van eigenvermogensvereisten en P2G (zie het voorbeeld vermeld in hoofdstuk 7.9)

OCR - Overall capital requirement (14.5%)

TSCR – Binding requirement to be met at all times (11%)

Combined buffer requirement (3.5%)

Additional own funds requirements (P2R) (3%)

Minimum own funds requirements (P1) (8%)

Pillar 2 Capital Guidance (P2G) (2%)

OCR - Totale kapitaalvereiste (14,5 %)

TSCR – Bindende vereiste die steeds moet worden nagekomen (11 %)

Gecombineerde buffervereiste (3,5 %)

Additionele eigenvermogensvereisten (P2R) (3 %)

Minimale eigenvermogensvereisten (P1) (8 %)

Pijler 2-kapitaalrichtsnoeren (P2G) (2 %)

393. Bij het bepalen van de omvang van P2G garanderen bevoegde autoriteiten dat dit wordt ingesteld op een gepast niveau om ten minste de verwachte maximale stressimpact te dekken, die wordt berekend op basis van de veranderingen aan de tier-1 kernkapitaalratio (CET1) (m.a.w. rekening houdende met zowel schommelingen in CET1-kapitaal en het bedrag van de totale risicoblootstelling (TREA) in het jaar met de ergste stress en rekening houdende met het niveau van geldende kapitaalvereisten en de overwegingen vermeld in paragrafen 384 en 394 tot 396).

394. Bij het bepalen van de omvang van P2G houden bevoegde autoriteiten waar relevant ook rekening met de volgende factoren:

- a. het jaar waarin de maximale stressimpact zich voordoet ten opzichte van het beginpunt en de tijdschik van de scenario's gebruikt in de stresstests;
- b. de uitkomst van een betrouwbare Icaap-stresstest, rekening houdende met de specifieke definities en aannames voor het scenario, in het bijzonder waar deze meer

- relevant worden geacht voor het bedrijfsmodel en het risicoprofiel van de instelling of waar de interne scenario's strenger zijn dan de scenario's van de toezichthouder;
- c. relevante limiteringsmaatregelen van het management van de instelling die geloofwaardig worden geacht op basis van de beoordeling door de toezichthouder;
 - d. informatie en standpunten van de toezichthouder over de relevantie van stresstests voor toezichtdoeleinden voor de strategie, de financiële plannen en het bedrijfsmodel van de instelling;
 - e. de kwaliteit (samenstelling) van het beschikbare eigen vermogen van de instelling, ook voor het jaar met de ergste stress; en
 - f. of de instelling al dan niet een herstructurering ondergaat of ontbonden wordt.
395. In het kader van paragraaf 394, onder b), overwegen bevoegde autoriteiten ook in hoeverre stressscenario's alle wezenlijke risico's dekken die bijdragen tot de additionele eigenvermogensvereisten in TSCR. Bevoegde autoriteiten houden in het bijzonder rekening met het feit dat scenario's met macro-economische daling sommige risico's niet volledig opsporen, bijvoorbeeld gedragsrisico, pensioenrisico of een aantal elementen van kredietconcentratierisico (bijvoorbeeld naamconcentratie), die potentiële verliezen binnen de geteste ongunstige scenario's mogelijk zullen versterken.
396. Bovendien houden bevoegde autoriteiten rekening met de mate waarin de bestaande gecombineerde buffervereisten en andere geldende macroprudentiële maatregelen die risico's die aan het licht komen bij stresstests reeds dekken. Bevoegde autoriteiten verrekenen P2G tegen de kapitaalstandhoudingsbuffer (CCB), aangezien P2G en CCB overlappend zijn van aard. Aangezien in principe geen overlap wordt verwacht tussen P2G en de anticyclische kapitaalbuffer (CCyB), verrekenen bevoegde autoriteiten P2G in uitzonderlijke gevallen en na overleg met de macroprudentiële autoriteit bovendien van geval tot geval tegen de CCyB op basis van de overweging van onderliggende risico's die worden gedekt door de buffer en die ingecalculeerd zijn in het ontwerp van de scenario's gebruikt voor de stresstests. Bevoegde autoriteiten verrekenen P2G niet tegen de systemische risicobuffers (G-SII/O-SII buffers en de systemische risicobuffer), aangezien deze bedoeld zijn om de risico's te dekken die een instelling vormt voor het financiële systeem.

Communicatie en samenstelling van P2G

397. Wanneer P2G wordt ingesteld of bijgewerkt, communiceren bevoegde autoriteiten het P2G-niveau en de relevante tijdslijmieten voor de opstelling ervan in overeenstemming met paragraaf 401 aan de instelling. Bevoegde autoriteiten geven ook uitleg over de potentiële reactie van de toezichthouder op situaties waarbij niet aan P2G wordt voldaan.

398. Bevoegde autoriteiten communiceren aan instellingen dat P2G naar verwachting moet worden gerealiseerd met eigen vermogen dat in aanmerking komt voor CET1 en moet worden opgenomen in hun kaders voor kapitaalplanning en risicobeheer, inclusief het risicobereidheidskader en de herstelplanning.
399. Bevoegde autoriteiten communiceren ook dat eigen vermogen dat wordt aangelegd met het oog op P2G niet kan worden gebruikt om andere regelgeving (Pijler 1, P2R of de gecombineerde buffervereisten) na te leven en diens gevolge geen twee keer kan worden gebruikt. Dit betekent dat eigen vermogen dat noodzakelijk is om te voldoen aan Pijler 1 (8 % van TREA), P2R of de gecombineerde buffervereisten niet kan worden gebruikt om P2G te dekken.
400. Bovendien communiceren bevoegde autoriteiten aan instellingen en, indien relevant, aan andere bevoegde autoriteiten alle toepasselijke eigenvermogensratio's die worden beïnvloed door P2G (CET1, T1 en totaal eigen vermogen).
401. Bij het definiëren en communiceren van deadlines voor het opstellen van P2G aan de instellingen, houden bevoegde autoriteiten ten minste rekening met volgende elementen:
 - a. of de instelling al dan niet een herstructurering ondergaat of ontbonden wordt; en
 - b. de potentiële implicaties die als CET1 gecatalogiseerd P2G mogelijk heeft voor andere delen van de kapitaalvereisten en voor het vermogen van instellingen om bijkomende tier 1 (AT1) of tier 2 (T2) instrumenten uit te geven.

7.7.2 Kapitaalplanning en andere toezichtmaatregelen om de toereikendheid van het kapitaal in stressomstandigheden aan te pakken

Kapitaalplanning

402. Wanneer uit de kwantitatieve uitkomsten van de stresstests vermeld in hoofdstuk 7.7.1 blijkt dat een instelling, in de gegeven stressscenario's, niet in staat zal zijn om te voldoen aan de toepasselijke kapitaalvereisten, eisen bevoegde autoriteiten dat de instelling een geloofwaardig kapitaalplan voorlegt dat het risico op niet-naleving van de geldende kapitaalvereisten aanpakt.
403. Om de geloofwaardigheid van het kapitaalplan te bepalen, overweegt de bevoegde autoriteit, waar passend:
 - a. of het kapitaalplan de volledige geraamde tijdhorizon van de stresstest dekt;
 - b. of het kapitaalplan een reeks geloofwaardige limiterings- en beheersmaatregelen formuleert, waarbij de uitbetaling van dividenden wordt beperkt, enz.;

- c. of de instelling bereid is en in staat is om dergelijke maatregelen te nemen om de inbreuken op de geldende kapitaalvereisten in de systeembrede stresstests aan te pakken;
 - d. of deze limiterings- en beheersmaatregelen onderworpen zijn aan beperkingen op juridisch gebied en wat hun reputatie betreft, bijvoorbeeld ten gevolge van tegenstrijdige vroegere openbare verklaringen (bijvoorbeeld over dividendbeleid, bedrijfsplannen en risicobereidheid);
 - e. de waarschijnlijkheid dat limiterings- en beheersmaatregelen de instelling in staat stellen om haar geldende kapitaalvereisten na te komen binnen een gepaste deadline; en
 - f. of de voorgestelde maatregelen in grote lijnen overeenstemmen met macro-economische overwegingen en met gekende toekomstige veranderingen aan de regelgeving die een invloed hebben op een instelling binnen de reikwijdte en het tijds kader van de geraamde ongunstige scenario's;
 - g. het scala aan herstelopties en hun analyse zoals gedefinieerd in het herstelplan van de instelling.
404. Bij het beoordelen van kapitaalplannen eist de bevoegde autoriteit na een doeltreffende dialoog met de instelling, indien gepast, dat de instelling gepaste wijzigingen aanbrengt aan deze plannen, inclusief aan de voorgestelde beheersmaatregelen, of dat de instelling bijkomende limiteringsmaatregelen neemt die relevant worden op basis van de scenario's en huidige macro-economische omstandigheden.
405. Bevoegde autoriteiten verwachten dat de instellingen het herziene kapitaalplan ten uitvoer brengen, inclusief bijkomende veranderingen op basis van de resultaten van de beoordeling door de toezichthouder en de dialoog met de instelling.

Aanvullende toezichtmaatregelen

406. Waar relevant overwegen bevoegde autoriteiten de toepassing van de aanvullende toezichtmaatregelen beschreven in titel 10, om te garanderen dat de instelling over voldoende kapitaal beschikt in stressomstandigheden.
407. Vooral wanneer uit de kwantitatieve uitkomsten van de stresstests blijkt dat de instelling haar geldende kapitaalvereisten binnen de volgende 12 maanden waarschijnlijk niet zal nakomen in het ongunstige scenario, behandelen bevoegde autoriteiten dergelijke informatie, waar passend, als één van de mogelijke omstandigheden in de betekenis van artikel 102, lid 1, onder b), van Richtlijn 2013/36/EU. In dergelijke gevallen nemen bevoegde autoriteiten gepaste maatregelen in overeenstemming met artikel 104, lid 1, van Richtlijn 2013/36/EU om te garanderen

dat het eigen vermogen voldoende hoog is. Meer bepaald wanneer dergelijke maatregelen betrekking hebben op kapitaal houden bevoegde autoriteiten in het bijzonder rekening met volgende elementen, zoals gedefinieerd in artikel 104, lid 1, onder a) en f):

- a. zij kunnen eisen dat de instellingen een gepast bedrag aan additioneel eigen vermogen aanhouden, rekening houdend met de uitkomst van de SREP-beoordeling;
- b. zij kunnen eisen dat het aan de werkzaamheden, producten en systemen van instellingen verbonden risico wordt beperkt.

(37). In paragraaf 369 wordt voor de woorden "score op basis van" het woord "levensvatbaarheids" toegevoegd.

(38). Tabel 8 wordt als volgt vervangen:

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
1	De omvang en samenstelling van het aangehouden eigen vermogen vormen een laag risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling kan haar P2G gemakkelijk realiseren. • De instelling houdt een eigen vermogen aan dat ruim boven het OCR ligt en zal dat naar verwachting ook in de toekomst doen. • Uit stresstests komt geen waarneembaar risico naar voren betreffende de impact op het eigen vermogen van een ernstige maar plausibele negatieve economische ontwikkeling. • De vrije kapitaalstroom tussen entiteiten in de groep, waar relevant, wordt niet belemmerd, of alle entiteiten beschikken over een goede kapitaaldekking die boven de eisen van de toezichthouder ligt. • De instelling heeft een plausibel en geloofwaardig kapitaalplan dat indien noodzakelijk doeltreffend kan zijn. • De hefboomratio van de instelling ligt ruim boven het voorgeschreven minimum en er is geen waarneembaar

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		risico van buitensporige hefboomfinanciering.
2	De omvang en samenstelling van het aangehouden eigen vermogen vormen een laag tot gemiddeld risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling heeft problemen om haar P2G te realiseren. De maatregelen van het management om deze problemen te verminderen, worden als geloofwaardig beoordeeld. • De instelling staat dicht bij de niet-naleving van enkele van haar kapitaalbuffers, maar haar kapitaal ligt nog altijd duidelijk boven haar TSCR. • Uit stresstests komt een laag risico naar voren betreffende de impact op het eigen vermogen van een ernstige maar plausibele negatieve economische ontwikkeling, maar de maatregelen die het management hiertegen neemt, zijn geloofwaardig. • De vrije kapitaalstroom tussen entiteiten in de groep, waar relevant, wordt marginaal belemmerd of zou marginaal kunnen worden belemmerd. • De instelling heeft een plausibel en geloofwaardig kapitaalplan dat weliswaar niet zonder risico is, maar indien noodzakelijk doeltreffend kan zijn. • De hefboomratio van de instelling ligt boven alle voorgeschreven minima. Er is een laag risico van buitensporige hefboomfinanciering.
3	De omvang en samenstelling van het aangehouden eigen vermogen vormen een gemiddeld tot hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling realiseert haar P2G niet. Er zijn twijfels over de geloofwaardigheid van de maatregelen die het management neemt om dit probleem aan te pakken. • De instelling gebruikt een deel van haar kapitaalbuffers. Als de situatie

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<p>verslechtert, bestaat de kans dat de instelling haar TSCR niet naleeft.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uit stresstests komt een gemiddeld risico naar voren betreffende de impact op het eigen vermogen van een ernstige maar plausibele negatieve economische ontwikkeling. Dit wordt mogelijk niet op geloofwaardige wijze aangepakt door maatregelen van het management. • De vrije kapitaalstroom tussen entiteiten in de groep, waar relevant, wordt belemmerd. • De instelling heeft een kapitaalplan waarvan het niet waarschijnlijk is dat het doeltreffend zal zijn. • De hefboomratio van de instelling ligt boven alle voorgeschreven minima, maar stresstests leiden tot zorgen over de impact van een ernstige maar plausibele negatieve economische ontwikkeling op de ratio. Er is een gemiddeld risico van buitensporige hefboomfinanciering.
4	De omvang en samenstelling van het aangehouden eigen vermogen vormen een hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • De instelling realiseert haar P2G niet (of heeft opzettelijk geen P2G geformuleerd) en zal hier ook in de voorzienbare toekomst niet in slagen. De maatregelen van het management om dit probleem aan te pakken, zijn niet geloofwaardig. • De instelling staat dicht bij de niet-naleving van haar TSCR. • Uit stresstests blijkt dat het TSCR niet meer zou worden nageleefd bij het begin van een ernstige maar plausibele negatieve economische ontwikkeling. Dit zal niet op geloofwaardige wijze

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<p>worden aangepakt door maatregelen van het management.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vrije kapitaalstroom tussen entiteiten in de groep, waar relevant, wordt belemmerd. • De instelling heeft geen kapitaalplan of een kapitaalplan dat duidelijk ontoereikend is. • De hefboomratio van de instelling ligt bijna onder alle voorgeschreven minima. Er is een hoog risico van buitensporige hefboomfinanciering.

(39). Na hoofdstuk 7.8 wordt het volgende hoofdstuk toegevoegd:

7.9 Communicatie van prudentiële vereisten

Voorbeeld van communicatie van prudentiële vereisten (zie ook figuur 6):

Met ingang van DATUM en tot anders wordt gecommuniceerd, wordt van de INSTELLING verwacht dat zij een kapitaal aanhoudt om een totale SREP-kapitaalvereiste (TSCR) van [11 %] van het TREA na te komen, dat te allen tijde moet worden nageleefd.

Van deze [11 %]:

– betreft 8 % (waarvan ten minste 56 % CET1 en 75 % T1)

eigenvermogensvereisten als vermeld in artikel 92 van Verordening (EU) nr. 575/2013;

– betreft [3 %] additioneel eigen vermogen bovenop de in artikel 92 van Verordening (EU) nr. 575/2013 vermelde vereisten, waarvan [2 %] (bestaande uit ten minste XX % CET1 en YY % T1) dient ter dekking van onverwachte verliezen die zijn geïdentificeerd in het SREP en [1 %] (bestaande uit ten minste XX % CET1 en YY % T1) dient ter dekking van ANDERE risico's [bijvoorbeeld in governance] die zijn geïdentificeerd in het SREP.

De INSTELLING wordt eraan herinnerd dat zij ook onderworpen is aan de algehele kapitaalvereiste (OCR), zoals gedefinieerd in hoofdstuk 1.2 van de EBA-richtsnoeren EBA/GL/2014/13, die, bovenop het TSCR, ook de gecombineerde buffervereiste omvat zoals gedefinieerd in artikel 128, onder 6), van Richtlijn 2013/36/EU, in zoverre dit juridisch van toepassing is.

Met ingang van de datum van de gezamenlijke beslissing is INSTELLING onderworpen aan de volgende gecombineerde buffervereisten die volledig moeten worden nageleefd in CET1:

- [2,5 %] vereiste inzake kapitaalconserveringsbuffer;
- een [1 %] anticyclische kapitaalbuffervereiste (CCyB)*.

(Voor de bovenvermelde communicatie moet men er rekening mee houden dat de bufferratio's kunnen veranderen voorafgaand aan de volgende SREP-beslissing (waardoor het OCR ondertussen potentieel kan veranderen).

De INSTELLING is ook onderworpen aan [2 %] Pijler 2-richtsnoer (P2G), zijnde een niet-juridisch bindende verwachting bovenop OCR die op een individuele en risicogevoelige manier wordt bepaald, om het vermogen van de INSTELLING aan te pakken om de geldende eigenvermogensvereisten (en doeltreffende systemische risicobuffers) in stand te houden in stressomstandigheden zoals blijkt uit de kwantitatieve resultaten van de stresstests voor toezichtdoeleinden uitgevoerd overeenkomstig artikel 100 van Richtlijn 2013/36/EU.

Voor het bovenvermelde voorbeeld kunnen de kapitaalvereisten als volgt worden samengevat:

Totale SREP-kapitaalvereiste (TSCR), totale kapitaalvereiste (OCR) en Pijler 2-richtsnoer (P2G)		
Prudentiële vereisten	Bedrag	Achtergrondberekeningen
TSCR-ratio	11,0 %	
waarvan: CET1-kapitaalratio	6,2 %	Pijler 1 CET1-ratio (4,5 %) plus P2R CET1-ratio (56 % van 3 %)
waarvan: T1-ratio	8,3 %	Pijler 1 T1-ratio (6 %) plus P2R T1-ratio (75 % van 3 %)
OCR-ratio	14,5 %	
waarvan: CET1-kapitaalratio	9,7 %	TSCR CET1-ratio (6,2 %) plus de gecombineerde buffer (3,5 %)
waarvan: T1-ratio	11,8 %	TSCR T1-ratio (8,3 %) plus de gecombineerde buffer (3,5 %)
OCR en P2G	16,5 %	
waarvan: CET1-kapitaalratio	11,7 %	OCR CET1-ratio (9,7 %) plus P2G (2 %)
waarvan: T1-ratio	13,8 %	OCR T1-ratio (11,8 %) plus P2G (2 %)

* Dit is het CCyB dat wordt berekend door de instelling en van toepassing is vanaf de datum van de gezamenlijke beslissing, met behulp van de gekende CCyB bufferpercentages en de blootstellingen van de instelling in overeenstemming met artikel 140 van Richtlijn 2013/36/EU.

(40). Op het einde van paragraaf 378 van de richtsnoeren wordt na het woord "score" de volgende formulering toegevoegd: "zoals uitgelegd in de volgende hoofdstukken".

(41). Paragrafen 379 en 380 van de richtsnoeren worden geschrapt.

(42). In paragraaf 408 van de richtsnoeren wordt de formulering "CEBS-richtsnoeren voor stresstests" vervangen door "EBA-richtsnoeren inzake stresstests van instellingen".

(43). In paragraaf 425 van de richtsnoeren wordt het woord "risico" toegevoegd voor het woord "score".

(44). Tabel 9 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een niet-wezenlijk/uiteerst laag risico als gevolg van discrepanties (bijvoorbeeld tussen looptijden, valuta's, enz.). • De omvang en samenstelling van de liquiditeitsbuffer zijn adequaat en passend. • Andere bepalende factoren van het liquiditeitsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, onvermogen om liquide middelen binnen de groep over te dragen, enz.) spelen geen wezenlijke/een uiterst beperkte rol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het beleid en de strategie van de instelling op het gebied van het liquiditeitsrisico en haar algehele strategie en risicobereidheid zijn met elkaar in overeenstemming • Het organisatiekader voor het liquiditeitsrisico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en een duidelijke scheiding van taken tussen medewerkers die risico aangaan en de functies voor risicobeheer en -beheersing. • Het liquiditeitsrisico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. • De interne limieten en het kader voor de beheersing van het liquiditeitsrisico zijn deugdelijk en in overeenstemming met de risicobeheerstrategie en de risicobereidheid van de instelling.
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • De discrepanties (bijvoorbeeld tussen looptijden, valuta's, enz.) impliceren een laag tot gemiddeld risico. • De omvang en samenstelling van de liquiditeitsbuffer brengen een laag tot gemiddeld risico met zich mee. • Andere bepalende factoren van het liquiditeitsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, onvermogen om liquide middelen binnen de groep over te dragen, enz.) brengen een laag tot gemiddeld risico met zich mee. 	
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het	<ul style="list-style-type: none"> • De discrepanties (bijvoorbeeld tussen looptijden, valuta, enz.) impliceren een gemiddeld tot hoog risico. • De omvang en samenstelling van de liquiditeitsbuffer brengen een 	

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
	risicobeheer en de risicobeheersing.	<p>gemiddeld tot hoog risico met zich mee.</p> <ul style="list-style-type: none"> Andere bepalende factoren van het liquiditeitsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, onvermogen om liquide middelen binnen de groep over te dragen, enz.) brengen een gemiddeld tot hoog risico met zich mee. 	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> De discrepanties (bijvoorbeeld tussen looptijden, valuta's, enz.) impliceren een hoog risico. De omvang en samenstelling van de liquiditeitsbuffer brengen een hoog risico met zich mee. Andere bepalende factoren van het liquiditeitsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, onvermogen om liquide middelen binnen de groep over te dragen, enz.) brengen een hoog risico met zich mee. 	

(45). Tabel 10 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
1	Er is een laag risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> Er is een niet-wezenlijk/uiteerst laag risico op grond van het financieringsprofiel van de instelling of de houdbaarheid ervan. Het risico als gevolg van de stabiliteit van de financiering is niet wezenlijk. Andere bepalende factoren van het financieringsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, toegang tot financieringsmarkten, enz.) spelen geen wezenlijke rol/zijn uiterst laag. 	<ul style="list-style-type: none"> Het beleid en de strategie van de instelling op het gebied van het financieringsrisico en haar algehele strategie en risicobereidheid zijn met elkaar in overeenstemming. Het organisatiekader voor het financieringsrisico is robuust, met duidelijke verantwoordelijkheden en een duidelijke scheiding van taken tussen medewerkers die risico aangaan en de functies voor risicobeheer en -beheersing.
2	Er is een laag tot gemiddeld risico op een significante	<ul style="list-style-type: none"> Het financieringsprofiel van de instelling of de houdbaarheid 	

Risico score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen betreffende inherent risico	Overwegingen voor adequaat risicobeheer en risicobeheersing
	prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<p>ervan brengt een laag tot gemiddeld risico met zich mee.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het risico als gevolg van de stabiliteit van de financiering is laag tot gemiddeld. • Andere bepalende factoren van het financieringsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, toegang tot financieringsmarkten, enz.) brengen een laag tot gemiddeld risico met zich mee. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het financieringsrisico wordt op passende wijze gemeten, gemonitord en gerapporteerd. • Interne limieten en het kader voor de beheersing van het financieringsrisico zijn deugdelijk en in overeenstemming met de risicostrategie en de risicobereidheid van de instelling.
3	Er is een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • Het financieringsprofiel van de instelling of de houdbaarheid ervan brengt een gemiddeld tot hoog risico met zich mee. • Het risico als gevolg van de stabiliteit van de financiering is gemiddeld tot hoog. • Andere bepalende factoren van het financieringsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, toegang tot financieringsmarkten, enz.) brengen een gemiddeld tot hoog risico met zich mee. 	
4	Er is een hoog risico op een significante prudentiële impact op de instelling, gezien het niveau van inherent risico en het risicobeheer en de risicobeheersing.	<ul style="list-style-type: none"> • Het financieringsprofiel van de instelling of de houdbaarheid ervan brengt een hoog risico met zich mee. • Het risico als gevolg van de stabiliteit van de financiering is hoog. • Andere bepalende factoren van het financieringsrisico (bijvoorbeeld reputatierisico's, toegang tot financieringsmarkten, enz.) brengen een hoog risico met zich mee. 	

(46). In paragraaf 454 van de richtsnoeren wordt het woord "levensvatbaarheids" toegevoegd voor het woord "score".

(47). Tabel 12 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
1	De liquiditeitspositie en het financieringsprofiel van de instelling vormen een laag risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het compenserende vermogen en de liquiditeitsbuffers van de instelling voldoen ruimschoots aan de specifieke kwantitatieve toezichtsvereisten, en dit zal naar verwachting in de toekomst zo blijven. • De samenstelling en stabiliteit van de financiering op langere termijn (>1 jaar) vormen een niet-wezenlijk/uiteerst laag risico voor de activiteiten en het bedrijfsmodel van de instelling. • De vrije liquiditeitsstroom tussen entiteiten binnen de groep, wordt, voor zover relevant, niet belemmerd of alle entiteiten hebben een compenserend vermogen en liquiditeitsbuffers die hoger zijn dan de toezichtsvereisten. • De instelling heeft een plausibel en geloofwaardig noodplan voor liquiditeit, dat wanneer nodig effectief kan worden ingezet.
2	De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling vormen een laag tot gemiddeld risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het compenserende vermogen en de liquiditeitsbuffers van de instelling vallen hoger uit dan de specifieke kwantitatieve toezichtsvereisten, maar de kans bestaat dat dat niet zo blijft. • De samenstelling en stabiliteit van de financiering op langere termijn (>1 jaar) vormen een laag risico voor de activiteiten en het bedrijfsmodel van de instelling. • De vrije liquiditeitsstroom tussen entiteiten in de groep, waar relevant, wordt marginaal belemmerd of zou marginaal kunnen worden belemmerd. • De instelling heeft een plausibel en geloofwaardig noodplan voor liquiditeit, dat, hoewel niet zonder risico, op het

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		juiste moment effectief kan worden ingezet.
3	De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling vormen een gemiddeld tot hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het compenserende vermogen en de liquiditeitsbuffers van de instelling nemen af en/of vallen lager uit dan de specifieke kwantitatieve toezichtsvereisten, en er bestaat twijfel over het vermogen van de instelling om de naleving van deze vereisten tijdig te herstellen. • De samenstelling en stabiliteit van de financiering op langere termijn (>1 jaar) vormen een gemiddeld risico voor de activiteiten en het bedrijfsmodel van de instelling. • De vrije liquiditeitsstroom tussen entiteiten binnen de groep wordt, voor zover relevant, belemmerd. • De instelling heeft een noodplan voor liquiditeit dat vermoedelijk niet effectief kan worden ingezet.
4	De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling vormen een hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het compenserende vermogen en de liquiditeitsbuffers van de instelling nemen snel af en/of vallen lager uit dan de specifieke kwantitatieve toezichtsvereisten, en er bestaat grote twijfel over het vermogen van de instelling om de naleving van deze vereisten tijdig te herstellen. • De samenstelling en stabiliteit van de financiering op langere termijn (>1 jaar) vormen een hoog risico voor de activiteiten en het bedrijfsmodel van de instelling. • De vrije liquiditeitsstroom tussen entiteiten binnen de groep wordt, voor zover relevant, ernstig belemmerd.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> De instelling heeft geen noodplan voor liquiditeit of een plan dat overduidelijk ontoereikend is.

(48). In paragraaf 463 van de richtsnoeren wordt het woord "levensvatbaarheids" toegevoegd voor de woorden "score op basis van".

(49). Tabel 13 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
1	De vastgestelde risico's vormen een laag risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> Het bedrijfsmodel en de strategie van de instelling geven geen aanleiding tot bezorgdheid. De regelingen voor interne governance en instellingsbrede risicobeheersing geven geen aanleiding tot bezorgdheid. De kapitaal- en liquiditeitsrisico's van de instelling brengen een niet-wezenlijk/uiteerst laag risico op een significante prudentiële impact met zich mee. De samenstelling en kwantiteit van het aangehouden eigen vermogen geven geen aanleiding tot bezorgdheid. De liquiditeitspositie en het financieringsprofiel van de instelling geven geen aanleiding tot bezorgdheid. De totale herstelcapaciteit van de instelling geeft geen aanleiding tot bezorgdheid.
2	De vastgestelde risico's vormen een laag tot gemiddeld risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> Het bedrijfsmodel en de strategie van de instelling geven een lage tot gemiddelde aanleiding tot bezorgdheid. De regelingen van de instelling voor governance of instellingsbrede risicobeheersing geven een lage tot gemiddelde aanleiding tot bezorgdheid. De kapitaal- en liquiditeitsrisico's brengen een laag tot gemiddeld risico op een significante prudentiële impact met zich mee. De samenstelling en kwantiteit van het door de instelling aangehouden eigen vermogen

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<p>geven een lage tot gemiddelde aanleiding tot bezorgdheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling geven een lage tot gemiddelde aanleiding tot bezorgdheid. • De totale herstelcapaciteit van de instelling geeft een lage tot gemiddelde aanleiding tot bezorgdheid.
3	De vastgestelde risico's vormen een gemiddeld tot hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het bedrijfsmodel en de strategie van de instelling geven een gemiddelde tot hoge aanleiding tot bezorgdheid. • De regelingen van de instelling voor governance of instellingsbrede risicobeheersing geven een gemiddelde tot hoge aanleiding tot bezorgdheid. • De kapitaal- en liquiditeitsrisico's brengen een gemiddeld tot hoog risico op een significante prudentiële impact met zich mee. • De samenstelling en kwantiteit van het door de instelling aangehouden eigen vermogen geven een gemiddelde tot hoge aanleiding tot bezorgdheid. • De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling geven een gemiddelde tot hoge aanleiding tot bezorgdheid. • De totale herstelcapaciteit van de instelling geeft een gemiddelde tot hoge aanleiding tot bezorgdheid.
4	De vastgestelde risico's vormen een hoog risico voor de levensvatbaarheid van de instelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Het bedrijfsmodel en de strategie van de instelling geven grote aanleiding tot bezorgdheid. • De regelingen van de instelling voor governance of instellingsbrede risicobeheersing geven grote aanleiding tot bezorgdheid. • Er is een hoog risico van een significante prudentiële impact van risico's voor het kapitaal en de liquiditeit.

Score	Standpunt van de toezichthouder	Overwegingen
		<ul style="list-style-type: none"> • De samenstelling en kwantiteit van het door de instelling aangehouden eigen vermogen geven grote aanleiding tot bezorgdheid. • De liquiditeitspositie en/of het financieringsprofiel van de instelling geven grote aanleiding tot bezorgdheid. • De totale herstelcapaciteit van de instelling geeft een grote aanleiding tot bezorgdheid.
F	De instelling wordt geacht te falen of waarschijnlijk te zullen falen.	<ul style="list-style-type: none"> • Er bestaat een onmiddellijk risico voor de levensvatbaarheid van de instelling. • De instelling voldoet aan de voorwaarden om te worden geacht te falen of waarschijnlijk te zullen falen, zoals vermeld in artikel 32, lid 4, van Richtlijn 2014/59/EU¹³:

(50). Paragraaf 465 van de richtsnoeren wordt als volgt vervangen:

"Bevoegde autoriteiten leggen additionele eigenvermogensvereisten op en formuleren verwachtingen rond eigen vermogen door het TSCR vast te stellen en P2G waar relevant te bepalen in overeenstemming met de in titel 7 beschreven processen en criteria."

(51). Het volgende subhoofdstuk wordt toegevoegd na paragraaf 476 van de richtsnoeren:

Toezichtmaatregelen gebaseerd op de uitkomst van de kwalitatieve toetsing van de stresstests

514. Op basis van de uitkomsten van de kwalitatieve toetsing van stresstestprogramma's en indien tekortkomingen werden geïdentificeerd, eisen bevoegde autoriteiten dat de instelling:

- a. een plan met corrigerende maatregelen ontwikkelt met het oog op de verbetering van de stresstestprogramma's en -praktijken. Wanneer wezenlijke tekortkomingen worden geïdentificeerd in de manier waarop een instelling de uitkomsten van stresstests aanpakt, of indien de beheersmaatregelen niet geloofwaardig worden geacht, eisen de bevoegde autoriteiten dat de instelling bijkomende corrigerende maatregelen neemt, waaronder veranderingen aan het kapitaalplan van de instelling;

¹³ De bevoegde autoriteit is meer bepaald van mening dat (1) de instelling de voor het behouden van de vergunning in acht te nemen vereisten overtreedt, of er objectieve elementen bestaan ter ondersteuning van de vaststelling dat de instelling deze in de nabije toekomst op zodanige wijze zal overtreden dat intrekking van de vergunning door de bevoegde autoriteit gerechtvaardigd zou zijn, onder meer, doch niet uitsluitend omdat de instelling verliezen heeft geleden of waarschijnlijk verliezen zal lijden die haar eigen vermogen geheel of aanmerkelijk uitputten; (2) de activa van de instelling geringer zijn, of er objectieve elementen bestaan ter ondersteuning van de vaststelling dat de activa van de instelling in de nabije toekomst waarschijnlijk geringer zullen zijn dan haar passiva, of (3) de instelling niet in staat is of er objectieve elementen bestaan ter ondersteuning van de vaststelling dat de instelling in de nabije toekomst niet in staat zal zijn haar schulden of andere passiva te betalen wanneer deze opeisbaar worden.

- b. indien gepast, specifieke voorgeschreven scenario's (of elementen daarvan) toepast of specifieke aannames gebruikt.
515. Bovendien kunnen bevoegde autoriteiten andere toezichtmaatregelen toepassen zoals vermeld in artikelen 104 en 105 van Richtlijn 2013/36/EU indien deze beter geschikt zijn om de geïdentificeerde tekortkomingen zoals beschreven in dit hoofdstuk aan te pakken.
516. De beoordeling door de toezichthouder van de uitkomsten van omgekeerde stresstests moet gepaard gaan met de beoordeling van de geldigheid van de levensvatbaarheid en de duurzaamheid van het bedrijfsmodel en met de beoordeling van scenario's die worden gebruikt in het kader van het Icaap en het Ilaap en in de herstelplanning.
517. Bevoegde autoriteiten gebruiken de uitkomsten van omgekeerde stresstests uitgevoerd door instellingen ook om rekening te houden met mogelijke systeemimplicaties. Indien meerdere instellingen gelijkaardige scenario's voor omgekeerde stresstests identificeren die deze instellingen blootstellen aan ernstige kwetsbaarheden, worden dergelijke scenario's geanalyseerd als een waarschuwing voor mogelijke systeemimplicaties. In dergelijke gevallen informeren de bevoegde autoriteiten de relevante aangestelde autoriteiten over de aard van de geïdentificeerde stressscenario's."
- (52). Na paragraaf 499 van de richtsnoeren worden de volgende hoofdstukken toegevoegd:

10.6 Reactie van de toezichthouder op situaties waarbij TSCR niet wordt nageleefd

541. TSCR is een juridisch bindende vereiste waaraan instellingen te allen tijde moeten voldoen, ook in stressomstandigheden. Indien TSCR zoals gedefinieerd overeenkomstig deze richtsnoeren niet langer wordt nageleefd, overwegen de bevoegde autoriteiten aanvullende interventiebevoegdheden in overeenstemming met Richtlijnen 2013/36/EU en 2014/59/EU, inclusief de intrekking van de vergunning krachtens artikel 18, lid d), van Richtlijn 2013/36/EU, toepassing van vroegtijdige interventie maatregelen overeenkomstig artikel 27 van Richtlijn 2014/59/EU en afwikkelingsmaatregelen in overeenstemming met die richtlijn. Bij het uitoefenen van deze bevoegdheden overwegen de bevoegde autoriteiten of de maatregelen evenredig zijn met de omstandigheden en met hun mening over de verwachte evolutie van de situatie.
542. Met de niet-naleving van TSCR moet ook rekening worden gehouden bij het bepalen of een instelling faalt of waarschijnlijk zal falen overeenkomstig artikel 32, lid 4, onder a), van Richtlijn 2014/59/EU en de EBA-richtsnoeren inzake de uitlegging van de verschillende omstandigheden waaronder een instelling beschouwd wordt als een instelling die faalt of waarschijnlijk gaat falen, aangezien dit een van de voorwaarden is

waarin bevoegde autoriteiten de vergunning kunnen intrekken krachtens artikel 18, lid d, van Richtlijn 2013/36/EU.

10.7 Reactie van de toezichthouder op situaties waarbij P2G niet wordt nageleefd

543. Bevoegde autoriteiten volgen op of de instelling het bedrag aan eigen vermogen dat wordt verwacht krachtens P2G ondertussen heeft samengesteld en in stand heeft gehouden.
544. Wanneer het eigen vermogen van de instelling daalt of waarschijnlijk zal dalen tot onder het niveau bepaald door P2G, eist de bevoegde autoriteit dat de instelling haar hiervan op de hoogte brengt en een bijgewerkt kapitaalplan voorbereidt. In haar kennisgeving legt de instelling uit welke ongunstige gevolgen haar hiertoe waarschijnlijk zullen dwingen en welke maatregelen zij plant om P2G uiteindelijk opnieuw na te leven in het kader van een verbeterde dialoog met de toezichthouder.
545. Over het algemeen houdt een bevoegde autoriteit rekening met drie situaties waarin een instelling kan falen om haar P2G na te leven.
- Wanneer het niveau van eigen vermogen daalt onder het P2G-niveau (terwijl het boven OCR blijft) in instellingsspecifieke of externe omstandigheden waarin de risico's die P2G moest helpen dekken zich hebben voorgedaan, kan de instelling tijdelijk onder het P2G-niveau functioneren op voorwaarde dat de bevoegde autoriteit van mening is dat het herziene kapitaalplan van de instelling geloofwaardig is overeenkomstig de criteria vermeld in hoofdstuk 7.7.3. De bevoegde autoriteit kan ook overwegen om het P2G-niveau te wijzigen indien gepast.
 - Wanneer het niveau van het eigen vermogen onder het P2G-niveau daalt (terwijl het boven OCR blijft) in instellingsspecifieke omstandigheden als gevolg van de intreding van risico's die P2G volgens de planning moest dekken, verwachten bevoegde autoriteiten dat de instelling het niveau van het eigen vermogen binnen een gepaste termijn verhoogt tot P2G-niveau.
 - Wanneer de instelling P2G niet naleeft, het niet opneemt in haar kader voor risicobeheer of binnen de deadlines opgelegd in overeenstemming met paragraaf 397 geen eigen vermogen aanlegt dat voldoet aan P2G, kunnen bevoegde autoriteiten additionele toezichtmaatregelen toepassen zoals vermeld in hoofdstukken 10.3 en 10.5. Indien gepast kunnen bevoegde autoriteiten beslissen om het niveau van de additionele eigenvermogensvereisten te herzien overeenkomstig titel 7.
546. Niettegenstaande specifieke reacties van de toezichthouder overeenkomstig de vorige paragraaf, kunnen bevoegde autoriteiten ook overwegen om de kapitaalmaatstaven en

de additionele toezichtmaatregelen vermeld in hoofdstukken 10.3 en 10.5 toe te passen indien deze als meer geschikt worden beschouwd om de redenen voor de daling van het eigen vermogen onder het niveau bepaald door P2G aan te pakken.

(53). Paragraaf 503 van de richtsnoeren wordt vervangen door:

"Wanneer de macroprudentiële maatregel vanwege het specifieke karakter ervan, niet geldt voor een bepaalde instelling (zoals hierboven besproken), kunnen bevoegde autoriteiten, na de relevante aangestelde autoriteit te hebben geraadpleegd, overwegen om de effecten van de maatregel ook rechtstreeks op die instelling van toepassing te laten zijn (bijvoorbeeld door gelijkwaardige risicogewichten toe te passen op bepaalde blootstellingscategorieën waarop de macroprudentiële maatregel betrekking heeft)."

(54). Na paragraaf 518 van de richtsnoeren worden de volgende paragrafen toegevoegd:

"566. Alle relevante informatie over de bepaling van P2G (inclusief de omvang, de samenstelling van het eigen vermogen om het te dekken en de reactie door de toezichthouder) voor moederinstellingen of dochterondernemingen van een internationale groep, moet worden gedeeld met de bevoegde autoriteiten in het kader van het gezamenlijke beslissingsproces krachtens artikel 113 van Richtlijn 2013/36/EU. Bevoegde autoriteiten bespreken in het bijzonder de aanpak om P2G te bepalen op individueel niveau wanneer geen gegevens van de stresstests voor toezichtdoeleinden beschikbaar zijn op individueel niveau, of, stemmen er, waar relevant, mee in om P2G alleen toe te passen op geconsolideerd niveau.

567. Wanneer P2G wordt bepaald moet relevante informatie naar behoren worden weerspiegeld in het gezamenlijk beslissingsdocument dat wordt voorbereid krachtens artikel 113 van Richtlijn 2013/36/EU en Uitvoeringsverordening (EU) nr. 710/2014 van de Commissie en als een "gegeven" worden opgenomen, zoals bij de toepassing van andere toezichtmaatregelen die formeel buiten het toepassingsgebied van de gezamenlijke beslissing vallen."

(55). Na paragraaf 520 van de richtsnoeren wordt volgende nieuwe titel 12 toegevoegd:

Titel 12. Stresstests voor toezichtdoeleinden

12.1 Gebruik van stresstests voor toezichtdoeleinden door bevoegde autoriteiten

570. Krachtens artikel 100 van Richtlijn 2013/36/EU gebruiken bevoegde autoriteiten stresstests voor toezichtdoeleinden ook met het oog op het bevorderen van SREP en vooral voor de beoordeling door de toezichthouder van de belangrijkste elementen, zoals

beschreven in titels 4 tot en met 9. Stresstests voor toezichtdoeleinden helpen bevoegde autoriteiten, waar gepast, vooral met:

- a. de beoordeling van de individuele kapitaalrisico's van de instellingen waarnaar wordt verwezen in titel 6, of van risico's voor liquiditeit en financiering waarnaar wordt verwezen in titel 8;
- b. de beoordeling van de betrouwbaarheid van de stresstestprogramma's van de instelling, evenals de relevantie, ernst en geloofwaardigheid van scenario's voor de eigen stresstests van de instellingen voor lcaap- en llaap-doeleinden. Dit houdt ook het in vraag stellen van de belangrijkste aannames en risicofactoren van de instellingen in;
- c. de beoordeling van de bekwaamheid van de instelling om TSCR en OCR na te leven in het kader van de beoordeling van de toereikendheid van het kapitaal, zoals vermeld in hoofdstuk 7.7. Afhankelijk van de dekking en het type van de stresstests voor toezichtdoeleinden kan deze beoordeling worden beperkt tot slechts enkele TSCR-elementen die worden gedekt door de kenmerken van het ontwerp van de stresstests voor toezichtdoeleinden (bijvoorbeeld additionele eigenvermogensvereisten voor afzonderlijke risicocategorieën, indien de stresstest alleen betrekking heeft op dergelijke risicocategorieën);
- d. de bepaling van P2G voor instellingen;
- e. de identificatie van mogelijke kwetsbaarheden of zwakke punten in het risicobeheer en de risicobeheersing van de instelling voor individuele risicogebieden;
- f. de identificatie van mogelijke tekortkomingen in algehele governanceregelingen of instellingsbrede risicobeheersing: bevoegde autoriteiten moeten de stresstests voor toezichtdoeleinden beschouwen als een aanvullende bron van informatie in het kader van de SREP-beoordeling van de interne governance en de instellingsbrede risicobeheersing waarnaar wordt verwezen in titel 5. Vooral wanneer een bevoegde autoriteit aan de hand van stresstests voor toezichtdoeleinden tekortkomingen vaststelt in de eigen stresstestprogramma's of ondersteunende risicodata-infrastructuur van de instelling, moet hiermee rekening worden gehouden bij de beoordeling van het kader voor algehele governance en risicobeheersing van de instelling in kwestie.
- g. de bepaling van specifieke kwantitatieve liquiditeitsvereisten in het kader van de beoordeling van de toereikendheid van de liquiditeit, vooral wanneer een bevoegde autoriteit geen specifieke benchmarks voor toezicht voor liquiditeitsvereisten heeft ontwikkeld. Bepaalde elementen van de stresstests voor toezichtdoeleinden met betrekking tot liquiditeit moeten, waar gepast, worden gebruikt als input bij het bepalen van specifieke liquiditeitsvereisten voor instellingen (bijvoorbeeld een vergelijkende analyse, in ongunstige scenario's, van nettokasuitstromen en toelaatbare liquide activa in een aantal tijdhorizons, beoordeling van looptijdklassen die onder druk staan), zoals vermeld in hoofdstuk 9.4.

571. Verder helpen stresstests voor toezichtdoeleinden bevoegde autoriteiten om de toezichtprocedures van de organisatie te beoordelen en toezichtmiddelen te plannen, rekening houdende met andere relevante informatie, vooral voor de meer frequente en diepgaande beoordeling van bepaalde SREP-elementen in geval van instellingen die niet tot categorie 1

behoren, en met het oog op het bepalen van het toepassingsgebied van het programma voor onderzoek door de toezichthouder zoals vereist in artikel 99 van Richtlijn 2013/36/EU.

572. Waar gepast gebruiken bevoegde autoriteiten de scenario's en uitkomsten van stresstests voor toezichtdoeleinden ook als aanvullende bronnen van informatie bij de beoordeling van de herstelplannen van de instellingen, in het bijzonder bij de beoordeling van de keuze en de ernst van scenario's en aannames gebruikt door de instelling. Bij deze beoordeling worden de scenario's voor stresstests voor toezichtdoeleinden, waar gepast, vooral wanneer zij voldoen aan de voorwaarden gedefinieerd in de EBA-richtsnoeren betreffende de reeks scenario's voor gebruik in herstelplannen, gebruikt als referentie voor de beoordeling van de eigen scenario's en aannames van de instelling.
573. Waar gepast gebruiken bevoegde autoriteiten de uitkomsten van de stresstests voor toezichtdoeleinden ook ter ondersteuning van de analyse die nodig is met het oog op het uitreiken van diverse vergunningen en toestemmingen vereist krachtens Verordening (EU) nr. 575/2013 of Richtlijn 2013/36/EU, bijvoorbeeld met betrekking tot gekwalificeerde deelnames, fusies en overnames, en terugkoop van aandelen.
571. Bevoegde autoriteiten gebruiken de uitkomsten van stresstests voor toezichtdoeleinden, waar gepast, ook ter ondersteuning van een thematische analyse van de potentiële kwetsbaarheden van een groep instellingen met gelijkaardige risicoprofielen.
572. Waar gepast gebruiken bevoegde autoriteiten de stresstests voor toezichtdoeleinden ook om instellingen te motiveren om hun interne stresstests en capaciteiten voor risicobeheer te verbeteren: vooral een stresstest voor toezichtdoeleinden met een bottom-upcomponent kan instellingen motiveren om hun data-aggregatie, risicomodellen en IT-tools voor stresstests en risicobeheer verder te ontwikkelen en te verbeteren.

12.2 Belangrijke elementen van stresstests voor toezichtdoeleinden

573. Bij de beslissing over de belangrijke elementen van stresstests voor toezichtdoeleinden houden bevoegde autoriteiten onder meer rekening met:
 - a. dekking van bepaalde of meerdere risicofactoren, bepaalde afzonderlijke portefeuilles of activiteiten of sectoren/geografische regio's, alle of meerdere portefeuilles;
 - b. ontwerp, met betrekking tot: (1) gevoeligheidsanalyse (één factor of eenvoudige multifactor), (2) scenarioanalyse of (3) omgekeerde stresstests. Bevoegde autoriteiten kiezen het ontwerp dat het best geschikt is voor het doel van de stresstest: bij een beoordeling van afzonderlijke risico's voor het kapitaal of voor liquiditeit of financiering moet men normaal de voorkeur geven aan gevoeligheidsanalyse voor één risicofactor of voor meerdere risicofactoren; de scenarioanalyse moet normaal de voorkeur krijgen wanneer men de algehele toereikendheid van het kapitaal wil onderzoeken; omgekeerde stresstests kunnen onder meer geschikt zijn voor het beoordelen van de ernst van de scenario's gebruikt door de instelling.
 - c. toepassingsgebied, met het oog op het dekken van de perimeter van internationale groepen: voor het beoordelen van de algehele toereikendheid van het kapitaal van de

- groep garanderen bevoegde autoriteiten dat de stresstests rekening houden met alle relevante entiteiten van de groep.
- d. steekproef van instellingen gedekt door de stresstests: bij het plannen van stresstests voor toezichtdoeleinden voor meer dan één instelling, houden bevoegde autoriteiten rekening met de gepaste steekproef voor het doel van de oefening, vooral bij het gebruik van stresstests voor toezichtdoeleinden voor thematische beoordelingen van bepaalde activiteiten, bedrijfsmodellen of impactstudies/-beoordelingen.
 - e. benadering (top-downstresstest, bottom-upstresstest, een combinatie van beide, opleggen van specifieke ankerscenario's voor instellingen).
574. Bij het ontwerpen en uitvoeren van stresstests voor toezichtdoeleinden in het kader van SREP houden bevoegde autoriteiten rekening met de uitkomsten van de doorlichting van de kwaliteit van activa ("asset quality review" - AQR) indien deze beschikbaar en gepast zijn en nog niet werden opgenomen in de financiële staten van de instellingen. Een combinatie van stresstests voor toezichtdoeleinden met AQR's kan als nuttig worden beschouwd om te garanderen dat de balansposities van de instellingen die worden gedekt door de stresstests voor toezichtdoeleinden accuraat worden gerapporteerd met verbeterde en vergelijkbare uitgangspunten bij alle deelnemende instellingen.
575. Bevoegde autoriteiten kunnen ook overwegen om voorgedefinieerde doelkapitaalratio's te definiëren, vooral in het kader van systeembrede stresstests (inclusief stresstests op nationaal niveau), of om algemene of individuele drempels te bepalen. In dergelijke gevallen moeten deze geschikt zijn en rekening houden met de toezichtdoelstellingen. Dergelijke doelen of drempels worden consequent toegepast op de instellingen binnen het kader van de stresstests voor toezichtdoeleinden.

12.3 Regelingen voor organisatie en interne governance binnen bevoegde autoriteiten

576. Bevoegde autoriteiten stellen een doeltreffend programma voor stresstests voor toezichtdoeleinden op. Dit programma wordt ondersteund door gepaste regelingen met betrekking tot organisatie, governance en IT om te garanderen dat de stresstests voor toezichtdoeleinden met een gepaste frequentie kunnen worden uitgevoerd. Het programma voor stresstests voor toezichtdoeleinden ondersteunt de doeltreffende tenuitvoerlegging van het onderzoeksprogramma door de toezichthouder voor individuele instellingen. Het programma weerspiegelt ook hoe de bevoegde autoriteit beslissingen neemt over de keuze van vormen van stresstests voor toezichtdoeleinden in nauwe samenhang met de doelstellingen voor elke oefening.
577. De regelingen voor governance, organisatie en IT die het programma voor stresstests voor toezichtdoeleinden ondersteunen, omvatten ten minste:
- a. voldoende menselijke en materiële middelen, data en IT-infrastructuur om stresstests voor toezichtdoeleinden te ontwerpen en uit te voeren. Het programma voor

- stresstests voor toezichtdoeleinden wordt met name ondersteund door toereikende data en een gepaste methodologische benadering die alle aspecten dekt, inclusief scenario's en aannames (bijvoorbeeld sjablonen, leidraden, documentatie), en zowel flexibiliteit als gepaste niveaus van kwaliteit en risicobeheersing garandeert.
- b. een proces voor kwaliteitsgarantie dat ontwerp, ontwikkeling en uitvoering van de stresstests dekt en de vergelijkbaarheid van resultaten over instellingen heen garandeert;
 - c. de integratie van stresstests voor toezichtdoeleinden in andere relevante toezichtprocessen. Indien vereist en behoudens eventuele wettelijke beperkingen, ondersteunt de organisatie derhalve de interne informatiedeling en het gebruik van alle aspecten van het stresstestprogramma (bijvoorbeeld zowel kwantitatieve als kwalitatieve resultaten).
578. Als onderdeel van de governanceregelingen garanderen bevoegde autoriteiten dat het stresstestprogramma voor toezichtdoeleinden regelmatig wordt herzien, zowel kwantitatief als kwalitatief, om te garanderen dat het toereikend is.
579. Bevoegde autoriteiten garanderen dat zij beschikken over processen en regelingen voor een doeltreffende dialoog met instellingen over stresstests voor toezichtdoeleinden en hun uitkomsten. Deze dialoog weerspiegelt de geplande doelen en wordt vooral maar niet uitsluitend opgezet wanneer stresstests voor toezichtdoeleinden worden uitgevoerd met het oog op de beoordeling van de algehele toereikendheid van het kapitaal van instellingen en worden georganiseerd binnen het meer algemene kader van de SREP-beoordelingen zoals bepaald in deze richtsnoeren. Met het oog op dergelijke dialoog, zowel op technisch als op leidinggevend niveau, garanderen de bevoegde autoriteiten, waar relevant, dat:
- a. een toereikende, voldoende gedetailleerde en accurate verklaring en leidraad aan de instellingen worden verstrekt over de toepassing van de methoden en aannames gebruikt in een bottom-upstresstest;
 - b. toereikende, voldoende gedetailleerde en accurate instructies worden gegeven aan instellingen met betrekking tot de ondersteunende informatie die zij moeten voorleggen aan bevoegde autoriteiten samen met de resultaten van de stresstests;
 - c. uitleg wordt verstrekt aan instellingen na discussies, waar relevant, over de uitkomsten van stresstests voor toezichtdoeleinden die leiden tot de toepassing van toezichtmaatregelen. Bevoegde autoriteiten moeten hiermee vooral rekening houden in het kader van systeembrede stresstests die aanleiding geven tot toezichtmaatregelen.
580. Bij het toepassen van stresstests voor toezichtdoeleinden op internationale groepen en hun entiteiten, wisselen bevoegde autoriteiten informatie uit, en bespreken zij, indien praktisch haalbaar, het proces op gepaste wijze binnen het kader van colleges van toezichthouders. Bevoegde autoriteiten garanderen met name dat relevante details over de methoden, scenario's en belangrijke aannames, evenals de resultaten van de stresstests voor toezichtdoeleinden, vooral wanneer deze bedoeld zijn voor het beoordelen van de

toereikendheid van het kapitaal of de liquiditeit, ter beschikking worden gesteld en worden besproken.

581. Bevoegde autoriteiten identificeren ook welke informatie met betrekking tot stresstests voor toezichtdoeleinden en hun uitkomsten in aanmerking komt voor openbaarmaking, rekening houdende met de geplande doelen van de stresstests voor toezichtdoeleinden. Bij het nemen van beslissingen over de openbaarmaking van de resultaten of methoden van stresstests voor toezichtdoeleinden, moeten bevoegde autoriteiten rekening houden met hun eigen rol in de oefening en de gekozen aanpak (top-downstresstest, bottom-upstresstest) en met de omvang van hun eigen begeleidende analyse bij de gepubliceerde resultaten.

12.4 Overwegingen over processen en methoden

582. Het stresstestprogramma voor toezichtdoeleinden opgesteld door de bevoegde autoriteiten geeft ten minste volgende garanties:
- a. Bij het ontwerpen van methoden en aannames voor gebruik in stresstests voor toezichtdoeleinden beslissen bevoegde autoriteiten over het ontwerp en de kenmerken van de oefening die het best geschikt zijn voor het geplande doel, m.a.w. die gekoppeld zijn aan de toezichtdoelstellingen (of andere doelstellingen) gedefinieerd door de bevoegde autoriteit.
 - b. Bij de uitvoering van stresstests voor toezichtdoeleinden op een bredere steekproef van instellingen, kunnen bevoegde autoriteiten overwegen om het ontwerp van stresstests voor toezichtdoeleinden toe te passen op verschillende categorieën van instellingen zoals vermeld in hoofdstuk 2.4, vooral bij een top-downoefening.
 - c. Bevoegde autoriteiten houden rekening met de gepaste deadlines voor het uitvoeren van stresstests voor toezichtdoeleinden, inclusief de tijdhorizon van de scenario's en de periode voor de evaluatie van de beheersmaatregelen die de instellingen voorstellen in de stresstestoefening. Voor de deadlines voor de oefening moet ook rekening worden gehouden met de dialoog met de instelling, waar dit relevant is voor het geplande doel van de oefening, en met de mate waarin de gegevens die worden verstrekt door de deelnemende instelling relevant zullen blijven.
 - d. Waar relevant voor het geplande doel van de oefening, houden bevoegde autoriteiten rekening met alle gekende toekomstige wijzigingen aan de wetgeving die een invloed hebben op de instellingen binnen het toepassingsgebied en de tijdhorizon van de oefening.
583. In geval van een stresstest met scenarioanalyse opteren bevoegde autoriteiten ofwel voor één enkel scenario dat wordt toegepast op alle instellingen binnen het toepassingsgebied van de oefening, ofwel voor instellingsspecifieke scenario's voor individuele instellingen (dit laatste ontheft de instellingen niet van de verantwoordelijkheid om eigen scenario's te ontwerpen voor Icaap- en Ilaap-stresstests), of voor een combinatie van beide. Bevoegde autoriteiten overwegen de overdraagbaarheid van kapitaal en liquide middelen in stressomstandigheden

en alle mogelijke bestaande belemmeringen, inclusief juridische en operationele belemmeringen.

584. Bij het ontwikkelen van methoden voor stresstests voor toezichtdoeleinden moet verder ook rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- a. Met het oog op de beoordeling van de toereikendheid van het kapitaal houden bevoegde autoriteiten rekening met de impact van de stresstests op de W&V, de balans, het bedrag van de blootstelling aan risico's en de hefboomratio van de instelling, en analyseren zij de impact van de stresstests op de kapitaalpercentages van instellingen die worden gedekt door de oefening.
- b. Met het oog op bottom-upstresstests houden bevoegde autoriteiten rekening met de mate waarin zij methoden opleggen voor de vormgeving van de balansen en W&V van instellingen. Over het algemeen kan de balans van de instelling worden beschouwd als statisch, wat bevoegde autoriteiten toelaat om de huidige risico's te beoordelen door de tijd heen. Alternatief kan de balans als dynamisch worden gezien, bijvoorbeeld met het oog op een meer toekomstgericht onderzoek van de mogelijke evolutie van bedrijfsplannen van de instellingen onder het stressscenario, of van de manier waarop de kredietvolumes kunnen evolueren door de tijd heen. Met het oog op een betere vergelijkbaarheid kunnen bevoegde autoriteiten overwegen om te kiezen voor de statische balansaanpak. Met het oog op een verhoogde feedback over de bedoelde of geplande reacties van de instellingen ten aanzien van stressomstandigheden en schokken, kan men daarentegen de voorkeur geven aan de dynamische balansaanpak.
- c. Bevoegde autoriteiten overwegen hoe ze rekening moeten houden met systematische feedback of met latere effecten in de stresstests en moeten, waar relevant, de beperkingen inzien van het verstrekken van voorafgaande aannames in geval van bottom-upstresstests.
- d. Met het oog op bottom-upstresstests voor toezichtdoeleinden streven bevoegde autoriteiten ernaar om de impact van dergelijke oefeningen consequent en eerlijk te beoordelen voor alle instellingen gedekt door de stresstests voor toezichtdoeleinden, en de omstandigheden gelijk te houden voor alle instellingen. Bevoegde autoriteiten houden ook rekening met de mate waarin de resultaten van stresstests verschillen in de vormgevingsopties en oordelen van de instellingen weerspiegelen, in plaats van met echte verschillen in de risico's waaraan ze zijn blootgesteld.

585. Bevoegde autoriteiten streven ernaar het modelrisico te beoordelen over stresstestoefeningen heen en toegang te hebben tot verschillende soorten vergelijkende informatie. Het is aanbevolen om waar mogelijk te beschikken over meerdere perspectieven/benchmarks. Het is belangrijk te beseffen dat geen enkel model perfect is en gekende en potentiële zwakheden duidelijk te identificeren. Inzicht in deze beperkingen en zwakheden van stresstestmodellen van individuele instellingen kan informatie geven over het proces voor stresstests voor toezichtdoeleinden en potentiële problemen die voortvloeien uit het modelrisico beperken.

(56). Paragraaf 522 werd als volgt gewijzigd:

"De bevoegde autoriteiten leggen deze richtsnoeren ten uitvoer door ze vóór 1 januari 2016¹⁴ in hun toezichtprocessen en -procedures op te nemen."

(57). Bijlagen 2 tot en met 4 werden geschrapt.

(58). De volgende bijlagen worden toegevoegd aan de richtsnoeren:

Bijlage 2. Belangrijke kenmerken van en verschillen tussen P2R en P2G

	<u>P2R</u>	<u>P2G</u>
Aard	Vereisten bovenop Pijler 1 en binnen de gecombineerde buffervereiste gedefinieerd krachtens artikel 104 van de Richtlijn kapitaalvereisten.	Verwachting bovenop de gecombineerde buffervereiste.
Toepassingsgebied	(1) Risico op onverwachte verliezen op 12 maanden niet gedekt door minimumvereisten; (2) risico op verwachte verliezen op 12 maanden onvoldoende gedekt door voorzieningen; (3) risico op onderschatting van risico ten gevolge van tekortkomingen aan het model; (4) risico's ten gevolge van tekortkomingen op het vlak van governance. ¹⁵	Kwantitatieve uitkomsten van relevante stresstests (andere potentiële domeinen verder te onderzoeken).
Bepaling	Berekening op basis van het Icaap als uitgangspunt, indien beoordeeld als betrouwbaar, ondersteund bijvoorbeeld door benchmarks voor toezichtdoeleinden toegepast in het kader van Icaap-berekeningen, oordeelsvorming door de toezichthouder, enz. ¹⁶	Berekening op basis van de maximale impact van het ongunstige scenario op de CET1-ratio, aangepast bijvoorbeeld voor geloofwaardige limiteringsmaatregelen en andere factoren, en gecompenseerd tegen het eigen vermogen om te voldoen aan CCB en in uitzonderlijke gevallen CCyB indien dit dezelfde risico's dekt die werden voorzien in de stresstest.

¹⁴ De herziene SREP-richtsnoeren worden van kracht vanaf 1 januari 2019.

¹⁵ Zie paragraaf 348.

¹⁶ Zie paragraaf 349.

	<u>P2R</u>	<u>P2G</u>
Kwaliteit van kapitaal	Gereguleerd toelaatbaar eigen vermogen, ten minste in dezelfde samenstelling als Pijler 1.	Alleen CET1.
Relevantie voor de beperkingen op uitkeringen krachtens artikel 141 van Richtlijn 2013/36/EU	Ja	Nee
Communicatie aan instelling	Als deel van de TSCR-ratio geformuleerd met betrekking tot alle Pijler 1 ratio's (totaal eigen vermogen, T1, CET1);	Als afzonderlijke ratio, niet als onderdeel van TSCR of OCR, met verklaring over de invloed ervan op alle kapitaalratio's (T1 en totaal eigen vermogen);
Naleving	De vereisten moeten te allen tijde worden nageleefd, ook in stressomstandigheden.	De instellingen worden verwacht P2G op te nemen in hun kapitaalplanning, risicobeheer en herstelplanning, en te functioneren boven P2G.
Antwoord van de toezichthouder op inbreuken	Alle toezichtmaatregelen kunnen worden toegepast; een inbreuk is een potentiële voorwaarde voor de intrekking van een vergunning; een instelling die een inbreuk pleegt, wordt beschouwd als een instelling die faalt of waarschijnlijk zal falen om oplossingen te voorzien.	Geen automatische koppeling tussen het niveau van het eigen vermogen dat onder P2G daalt en specifieke toezichtmaatregelen, maar dit zou leiden tot een betere dialoog met de toezichthouder en engagement met een instelling, gezien de noodzaak om een geloofwaardig kapitaalplan te voorzien.

Bijlage 3. Overzicht van updates aan de SREP-richtsnoeren uit 2017

Updates/wijzigingen aan de SREP-richtsnoeren uit 2017	Betrokken hoofdstuk in de SREP-
Pijler 2 kapitaalrichtsnoer	Titel 1.2 "Definities" Titel 7.1 "Algemene overwegingen" Titel 7.7.1 "P2G gebruiken om de kwantitatieve uitkomsten van stresstests aan te pakken" Titel 7.8 "Overzicht van bevindingen en toekenning van scores" (inclusief Tabel 8) Titel 7.9 "Communicatie van prudentiële vereisten" Titel 10.3 "Toepassing van kapitaalmaatregelen" Titel 10.7 "Reactie van de toezichthouder op situaties waarin P2G niet wordt nageleefd" Titel 11.2 "SREP-kapitaalbeoordeling en instellingsspecifieke prudentiële vereisten" Bijlage 2 "Belangrijke kenmerken van en verschillen tussen P2R en P2G"
Stresstests voor toezichtdoeleinden	Titel 1.1 "Onderwerp" Titel 1.2 "Definities" Titel 12 "Stresstests voor toezichtdoeleinden" Titel 13 "Slotbepalingen en tenuitvoerlegging"
Beoordeling door de toezichthouder van de stresstests van instellingen	Titel 5.6.3 "Beoordeling van stresstests van instellingen" Titel 10.5 "Toepassing van toezichtmaatregelen"
Afstemming van beoordeling van IRRBB door de toezichthouder met de bijwerking van de EBA-richtsnoeren over IRRBB	Titel 6.5 "Beoordeling van renterisico dat voortvloeit uit activiteiten buiten de handelsportefeuille"
Kader voor toekenning van scores	Titel 1.2 "Definities" Titel 2.2 "Toekenning van scores in SREP" Titel 4.1, Titel 5.1.1, Titel 6.2.4, Titel 6.3.4, Titel 6.4.5, Titel 6.5.4, Titel 7.8, Titel 8.5, Titel 9.6 – "Overzicht van bevindingen en toekenning van scores" Titel 6.1, Titel 8.1 – "Algemene overwegingen" Titel 10.2 "Totale SREP-beoordeling" (inclusief Tabel 13)
Formulering van TSCR en OCR en communicatie van kapitaalverwachtingen door de toezichthouder aan de instellingen	Titel 7.5 "Formulering van eigenvermogensvereisten" Titel 7.9 "Communicatie van prudentiële vereisten"

Overige	Algemene verduidelijkingen toegevoegd aan het hoofdstuk "Achtergrond en principes" Titel 10.6 "Reactie van de toezichthouder op situaties waarin TSCR niet wordt nageleefd" (nieuw hoofdstuk)
---------	---

** We wijzen erop dat de nummering van sommige hoofdstukken gewijzigd is in de bijgewerkte versie. De titels vermeld in deze tabel verwijzen naar de nieuwe nummering in de bijgewerkte versie van de richtsnoeren. Sommige hoofdstukken zijn nieuw.*

(59). Bevoegde autoriteiten leggen de bovenvermelde aanpassingen aan de richtsnoeren ten uitvoer door ze uiterlijk tegen 1 januari 2019 op te nemen in hun toezichtprocessen en -procedures.